

Saara Heikkonen - Teija Launiainen - Tarja Muikku - Tiina Sinkkonen -
Heikki Sintonen - Jukka Sirkiä - Helena Sjögrén - Pasi Syrjä - Antero
Tervonen - Leena Tynnininen - Marianne Viinikainen - Antti Ylä-Kujala

Case-työskentely

organisaatorajat ylittävissä kehittämistiimeissä

Saimaan ammattikorkeakoulun julkaisu
Saimaa University of Applied Sciences Publications

Saimaan ammattikorkeakoulun julkaisu
Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 77
ISBN 978-952-7055-44-1 (PDF)
ISSN 1797-7266

ALKUSANAT

Digitalisaatio tulee muuttamaan yritysten liiketoimintaa, taloushallinnon prosesseja ja on yritysten liiketoimintaan vaikuttava läpileikkaava ilmiö kaikilla toimialoilla. Muutosten voimakkuutta ja suuntaa on vaikea ennustaa, mutta muutokseen voi jokainen varautua kouluttautumalla ja perehtymällä uusien teknologioiden tuomiin mahdollisuuksiin. Yritysten ja koulutusorganisaatioiden välisellä laajamittaisella yhteistyöllä varmistetaan koulutuksen työelämä- ja tarvelähtöisyys.

Tämä yhteisjulkaisu on Lappeenrannan teknillisen yliopiston (LUT) ja Saimaan ammattikorkeakoulun (Saimaan amk) ESR-rahoitteisen Digitalous 2025 -hankkeen tuotos. Julkaisussa kuvataan case-työskentelyä, joka toteutettiin yhteistyössä hankkeeseen osallistuneiden tilitoimistojen, tilitoimistoasiakkaiden, LUT:n ja Saimaan amk:n opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan kanssa. Julkaisu sisältää neljä yleistä artikkelia case-työskentelystä ja jokaisesta 16 casesta oman artikkelin. Artikkelit antavat ajatuksia siihen, miten yritykset ja koulutusorganisaatiot voivat yhdessä varautua digitalisaation tuomiin uusiin mahdollisuuksiin ja kehittää yhteistyössä koulutustuotteita, jotka vastaavat yritysten käytännön liiketoiminnan tarpeisiin digitalisoituvassa liiketoimintaympäristössä

Aikavälillä lokakuu 2016 - huhtikuu 2017 toteutettu case-työskentely on pohjana hankkeessa kehitettäville koulutusmoduuleille, joiden tavoitteena on tarjota työkaluja tilitoimistoille ja tilitoimistojen asiakkaille digitalisaation tuomien mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

Pasi Syrjä, professori, KTT

Digitalous 2025 -hankkeen vastuullinen johtaja

Digitalous 2025 julkiset sivut:

<https://tt.eduuni.fi/sites/lut-digitalous/digitalous2025/SitePages/Home.aspx>

Sisällysluettelo

Työelämän muutos haastaa koulutuksen.....	4
Digitalous 2025 -hanke luo uusia oppimismahdollisuuksia	10
Case-työskentely organisaatorajat ylittävissä kehittämistiimeissä.....	16
Case-työskentelystä saatu palaute	21
Myynti- ja matkalaskuprosessin digitalisoiminen.....	24
Tiedonsiirto taloushallinnon järjestelmien välillä.....	28
Työväline uusasiakashankintaan	32
Henkilövuokrauksen hallinnon tehokas prosessi.....	35
Mikroyrityksen taloushallinnon digitalisoiminen.....	39
Ratkaisuja mikroyrityksen taloushallinnon helpottamiseen	43
Pienyrityksen sähköinen taloushallinto: uhka vai mahdollisuus?	46
Mappiasiakkaasta digitaaliseksi asiakkaaksi.....	51
Kasvuyrityksen kassavirran hallinta	55
Tilitoimiston strategia ja tuotteistus digimurroksessa	59
Tilausprosessien mallinnus ja kehitysvaihtoehtojen kuluvertailu.....	62
Diagnostinen mittaristo käyttöasteiden seurantaan.....	65
Kassakirjanpidon selkeyttäminen.....	69
Suunnitelma sähköiseksi rahtikirjaksi.....	72
Dashboard johdon raportointiin	77
Reittikohtainen kustannuslaskenta.....	80
LIITE 1. Case-työskentelyyn osallistuneet	84

TYÖELÄMÄN MUUTOS HAASTAA KOULUTUKSEN

Leena Tynnenen, yliopisto-opettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Taloushallinnossa tai laajemmin talouden hallinnassa elämme kolmen murroksen keskellä: Digimurros, toimialan murros ja osaamisen murros. Nämä murrokset näkyvät niin käytännön työelämässä kuin oppilaitosten arjessa ja akateemisessa maailmassa.

Katoavat ammatit ja uudistuva työ

Käynnissä olevan digitalisoitumisen on ennustettu olevan yhtä suuri murros kuin teollistuminen oli aikoinaan. Digitalisaatio aiheuttaa kaikilla toimialoilla perustavaa laatua olevia muutoksia strategiassa, liiketoimintamalleissa, työskentelytavoissa ja työntekijöiden osaamishaasteissa. Asiantuntijatyö automatisoituu, työvaiheita poistuu tai ne uudistuvat ja eri toimijoiden roolit murtuvat. Kun tieto digitalisoituu, sitä voidaan hyödyntää uudessa liiketoiminnassa. Digimurros synnyttääkin sekä uusia liiketoimintatapoja että muodostaa uhan niille, jotka pysyvät kiinni vanhoissa toimintatavoissa liian pitkään. Käsitteet automaatio, robotiikka ja tekoäly sekä Big Data ja Internet of Things konkretisoituvat talouden alalla pitkälle optimoituina talousprosesseina ja tarpeena saada data-analytiikasta hyötyä.

Tilitoimisto toimialalla on Suomessa reilut 4 000 tilitoimistoa, ja alalla työskentelee yli 12 000 henkilöä. Toimiala on pirstaleinen; tilitoimistojen kokoluokat vaihtelevat pienistä 1-2 henkilön yrityksistä aina yli 100 henkeä työllistäviin toimistoihin. Yksi keskeisimpiä toimialamurroksen ilmiöitä onkin polarisoituminen eli tilitoimistojen kokoerojen kasvaminen sekä toimialan keskittyminen. Pienet toimijat joko ketjuuntuvat tai tilitoimistoyrittäjät ikääntyvät ja lopettavat. Isommat toimijat valtaavat alaa, keskittävät toimintaansa isompiin keskuksiin ja suuntaavaan kansainvälisille markkinoille. Samanaikaisesti PK-sektori jatkaa taloushallinnon tehtävien ulkoistamista tilitoimistoihin. Pienillä ja keskisuurillakaan tilitoimistoilla ei ole resursseja yksin vastata muuttuviin osaamishaasteisiin.

On arvioitu, että digitalisaation ja automaation myötä osa ammateista katoaa kokonaan kuten Oxfordin tutkijat, Frey ja Osborne, jo vuonna 2012 artikkelissaan esittivät. Katoavien ammattien joukkoon he listasivat esimerkiksi kirjanpitäjän. McKinsey Global Institute julkaisi 2017 tutkimusraportin, jonka mukaan automaatio tulee vaikuttamaan 60 % kaikista nykyisistä ammateista. Kuitenkin niin, että näiden ammattien ihmisen tekemistä työtehtävistä keskimäärin 30 % voidaan luovuttaa koneelle. SITRAn ja Työeläkevakuuttajat TELAn 2017 julkaisemassa "Välähdyksiä tulevaisuudesta" -raportissa pohditaan työelämän uudistumista ja osaamisen merkitystä ei niinkään katoavan työn näkökulmasta vaan korostaen työelämään syntyviä uusia mahdollisuuksia. Raportissa painotetaan, että yritysten organisaatiot ja liiketoimintamallit muuttuvat, mikä heijastuu koulutukseen. Robotisaatio aiheuttaa jopa osajapulaa, koska osa työtehtävistä katoaa, mutta useimmiten työtehtävät ja tarvittavat taidot muuttuvat, jolloin tarvitaan uudenlaista täydennyskoulutusta ja käytännöllisiä oppimismahdollisuuksia.

Digitalous 2025: Työelämälähtöistä koulutusta

Miten murrosvaihe näkyy opetuksessa ja mitä vaikutuksia sillä on opetukseen tulevaisuudessa? Kysyimme tätä Lappeenrannan teknillisen yliopiston tilitoimistoalan tutkimusryhmän vetäjältä ja kauppatieteiden professori, KTT Pasi Syrjältä, sekä kustannusjohtamisen tutkimustiimin vetäjältä, tuotantotalouden professori, TkT Timo Kärriltä sekä Saimaan ammattikorkeakoulun laskentatoimen yliopettajalta, KTL Heikki Sintoselta.

Digitalous 2025 -hankkeessa käynnistetään digitaalisen taloushallinnon täydennysopinnot tilitoimistoille sekä yrityksien ja julkishallinnon taloushenkilöille kahdelle uudella osaamisalueella: Digitaaliset liiketoiminta- ja palveluprosessit ja analytiikka. Kuinka päädyitte juuri näihin osa-alueisiin?

Syrjä: Kartoitimme vuonna 2015 tilitoimistotoimialan tulevaisuuden kuvaa: sen muutoksia, uhkia ja mahdollisuuksia. Haastattelimme 21 tilitoimistoyrittäjää. Haastatteluissa tuli selkeästi esille tarve tiiviimpään yritys-oppilaitos yhteistyöhön ja työelämälähtöisen koulutuksen kehittämiseen. Vastavalmistuneiden taidot ovat liian kaukana käytännön työstä. Näillä Digitalous 2025 hankkeessa

rakennettavilla opinnoilla pyrimme siis vastaamaan toimialan rakenne- ja digimurroksesta seuranneeseen tarpeeseen kehittää perustutkintojen jälkeisiä opintoja työssä oleville ja työelämään juuri siirtyville.

Kärri: Vuonna 2014 -15 toteutimme yhdessä Solenovo Oy:n kanssa tutkimuksen kustannuslaskennan tilasta suomalaisissa yrityksissä ja organisaatioissa. Tutkimukseen osallistui noin 1500 yritystä. Eräänä päätuloksena havaittiin, etteivät kehittämishaluiset yritykset tiedä millaista laskentaa he tarvitsisivat. Mielenkiintoisena havaintona oli myös yritysten korkea kiinnostus asiakas- ja toimittajayhteistyöhön osana kustannuslaskennan kehittämistä. Peräti 25 prosenttia vastanneista koki asian tärkeänä ja ajankohtaisena. Tulos viestii kustannuslaskennan uusista trendeistä ja kertoo yhdessä tekemisen eli verkostoitumisen tärkeydestä nykypäivän haastavassa liiketoimintaympäristössä.

Sintonen: Kentältä saamani palautteen mukaan, tällä hetkellä työelämässä on suurin tarve juuri digitaalisten liiketoiminta- ja palveluprosessien kehittäjille sekä analytiikkaosajille. Hankkeen avulla pyritään siis nostamaan taloushenkilöiden osaamistasoa, jotta digitaalisuuden tuomat muutosmahdollisuudet pystytään hyödyntämään. Henkilö- ja organisaatiotasoisella osaamisen kasvulla turvataan alan vetovoimaiset työ- ja koulutuspaikat sekä mahdollistetaan uuden tyyppisten taloushallinnon palveluiden tuottaminen ja vienti.

Lappeenrannan teknillinen yliopisto ja Saimaan ammattikorkeakoulu ovat yhtä juridista organisaatiota 1.1.2018 alkaen, mutta te aloitte yhteisen hankkeen suunnittelun jo 2014. Kuinka päädyitte uudenlaisen yhteisen oppimispolun luomiseen ja Digitalous 2025 -hankkeeseen?

Sintonen: Muutimme samalle kampusalueelle jo vuonna 2011 ja käytännössä yhteinen koulutus- ja tutkimushanke on ollut mielessä siitä lähtien. Yhteishankkeella halutaan välttää uusien sisältöalueiden päällekkäinen kehittämistyö ja käyttää rajalliset resurssit tehokkaasti uuteen, digitaalisuutta hyödyntävään koulutustuotantoon. Hankkeen toimenpiteissä korostetaan tiimityövalmiuksien oppimista, tilitoimisto-asiakasyritys-oppilaitos työskentelymallia sekä opiskelijoiden ja työelämän yhteen saattamista.

Syrjä: *Hankkeessa pilotoitavien opintojaksoiden osalta tavoitteenamme on, että työelämälähtöisten, verkostomaisesti toimivien sekä digitalisuutta hyödyntävien opintojen avulla tilitoimistoille ja taloushallinnon parissa työskenteleville sekä oppilaitoksille kehittyy alan syvällistä yhteistä osaamista. Opintoja ei sidota aikaan eikä paikkaan vaan uutuusarvo syntyy digitalisuutta hyödyntävästä opiskelutavasta. Työvälineinä käytetään ensisijaisesti jo nyt oppilaitoksissa käytössä olevia oppimisen työkaluja. Joitakin uusia työvälinehankintoja joudutaan tekemään.*

Kärri: *Kun hanke toteutetaan yhteishankkeena, pystytään osallistuville kohdejoukoille tarjoamaan työelämälähtöistä koulutusta "yhden palveluluukun" periaatteella. Uskomme, että pitkällä aikajänteellä konkreettinen, opintojaksotasoinen yhteistyö lisää myös Lappeenrannan teknillisen yliopiston (LUT) ja Saimaan ammattikorkeakoulun houkuttelevuutta erilaisten opiskelijoiden keskuudessa.*

Kirjanpitäjän tulevaisuuden ammattiosaaminen

Talouselämäntilanteiden muuttuvia osaamistarpeita pohditaan myös laskenta-alan kirjallisuudessa ja alan organisaatioissa. Kun perinteinen kirjanpitäjän rooli on katoamassa tai uudistumassa, ennakoitaan tulevaisuuden kirjanpitäjän työn sisältävän strategia-ajattelua, taloudellisia data-analyseja, liiketoiminnan tukena toimimista ja pehmeiden taitojen hallintaa. Proaktiivisuus, kyky katsoa eteenpäin ja kokonaisuuksien hallinta korostuvat. Lisääntyvä asiakasymmärrys sekä myynti- ja markkinointitaidot ovat uusia osaamisvaateita. Kun tilitoimistot etsivät muutostilanteessa uutta liiketoimintaa ja kehittävät uusia data-perusteisia palveluja, tarvitaan henkilökunnalta osaamista kerätä, analysoida ja hyödyntää dataa sekä johtajilta kykyä muutosjohtamiseen.

Suomessa Taloushallintoliiton *TALTIO* -hanke, joka kuuluu liikenne- ja viestintäministeriön kärkihankkeeseen ”Digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö”, luo yhtenäistä muotoa rakenteiselle taloustiedolle, jotta taloustietoa voitaisiin suoraan hyödyntää eri järjestelmissä. Samalla hanke tukee tilitoimistoja työn sisällön muutoksessa, jossa alan asiantuntijat siirtyvät tallentamistyöstä asiakasyritysten kokonaisvaltaisiksi auttajiksi. Tulevaisuudessa

kirjanpitäjä kasvaa avainkumppaniksi, jolla on keskeinen rooli yrityksen liiketoiminnan ohjauksessa.

Myös laskenta-alan tunnetut organisaatiot ACCA (*Association of Chartered Certified Accountants*) ja IMA (*Institute of Management Accountants*) ovat yhdistäneet voimansa käynnistämällä projektin, missä selvitetään miten sosiaalinen media (So), mobiili- (Mo) ja pilviteknologiat (Clo) muuttavat työnkuvia ja työn tekemisen tapoja. Nämä niin sanotut ”SoMoClo” -teknologiat määrittävät tulevaisuuden työn ja haastavat näin samalla koulutuksen sisällöt ja oppimistavat. Kun työ digitaalisessa taloudessa muuttuu, koulutuksen on muututtava ja yksilön henkilökohtainen vastuu oman ammattiosaamisen ylläpidosta kasvaa.

LÄHTEET

Haastattelut:

Professori Timo Kärri, LUT School of Business and Management

Professori Pasi Syrjä, LUT School of Business and Management

Yliopettaja Heikki Sintonen, Saimaan amk, Liiketalous

Julkaisut:

Frey, C. B., & Osborne, M. A. 2017. The future of employment: how susceptible are jobs to computerisation? *Technological Forecasting and Social Change*. Vol. 114, pp. 254-280.

Galarza, M. 2017. The changing nature of accounting. *Strategic Finance*. Vol. Feb 2017, pp. 50-54.

Guthrie Lee D. Parker 2016. Whither the accounting profession, accountants and accounting researchers? *Commentary and projections*. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. Vol. 29 iss 1 pp. 2-10.

McKinsey Global Institute 2013: Disruptive technologies: Advances that will transform life, business and the global economy. Verkkodokumentti. Viitattu 5.6.2017, saatavilla <http://www.mckinsey.com/business-functions/digital-mckinsey/our-insights/disruptive-technologies>

McKinsey Global Institute 2017. A Future that works: Automation, Employment and Productivity. Verkkodokumentti. Viitattu 5.6.2017, saatavilla https://issuu.com/fredzimny/docs/mgi-a-future-that-works-full-report_937f4a8b6a24f6

Jokinen, J. 2017. Toimitusjohtaja Antti Soro: Tilitoimistojen neuvonantajan rooli korostuu. Tilisanomat 1/2017, s 14-19.

Työeläkevakuuttajat TELA & SITRA 2017. "Välähdyksiä tulevaisuudesta". Verkkodokumentti. Viitattu 5.6.2017, saatavilla https://media.sitra.fi/2017/05/31114649/va%CC%88la%CC%88hdyksia%CC%88_tulevaisuudesta_FINAL.pdf

DIGITALOUS 2025 -HANKE LUO UUSIA OPPIMISMAHDOLLISUUKSIA

Leena Tynninen, yliopisto-opettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Yhtenäinen opintopolku osaamisen kehittämiseksi

Digitalous 2025 on Lappeenrannan teknillisen yliopiston (LUT) ja Saimaan ammattikorkeakoulun (Saimaan amk) yhteinen osaamisen kehittämishanke. Hankkeessa luodaan taloushallinnon digitaaliset täydennysopinnot tilitoimistoille ja muille taloushallinnon parissa työskenteleville kahdella osaamisalueella: Digitaaliset liiketoiminta- ja palveluprosessit sekä analytiikka. Näiden kehittäjille on tällä hetkellä työelämässä suuri tarve.

Euroopan Sosiaalirahaston (ESR) osarahoittama Digitalous 2025 -hanke kuuluu ESR:n 4. toimintalinjaan *Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen* sekä erityistavoitteeseen *9.2. Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen (ESR hankekoodi S20667)*. Kaksivuotinen hanke käynnistyi 1.9.2016 ja päättyy 31.8.2018. Hankkeen budjetti on 257 000 euroa, josta ESR rahoittaa 70 % ja oppilaitokset LUT ja Saimaan amk yhdessä 30 %. Hankkeen laadullisina tavoitteina on kehittää ajasta ja paikasta riippumatonta koulutusta sekä edistää Etelä-Karjalan alueellista oppilaitos-yrityskumppanuusverkostoa talousalalla. Hankkeen määrällisinä tavoitteina on 24 osallistuvaa yritystä, 110 henkilöosallistujaa, 4 opintojaksoa laajuudeltaan 3 opintopistettä/opintojakso sekä näin muodostuva 12 opintopisteen (op) yhtenäinen opintopolku, johon koulutuksen tuottavat yhteistyössä yliopisto ja ammattikorkeakoulu (kuva 1).

Kuva 1. Digitalous 2025 -hankeen avainluvut

Hankkeen etenemisen viisi päävaihetta

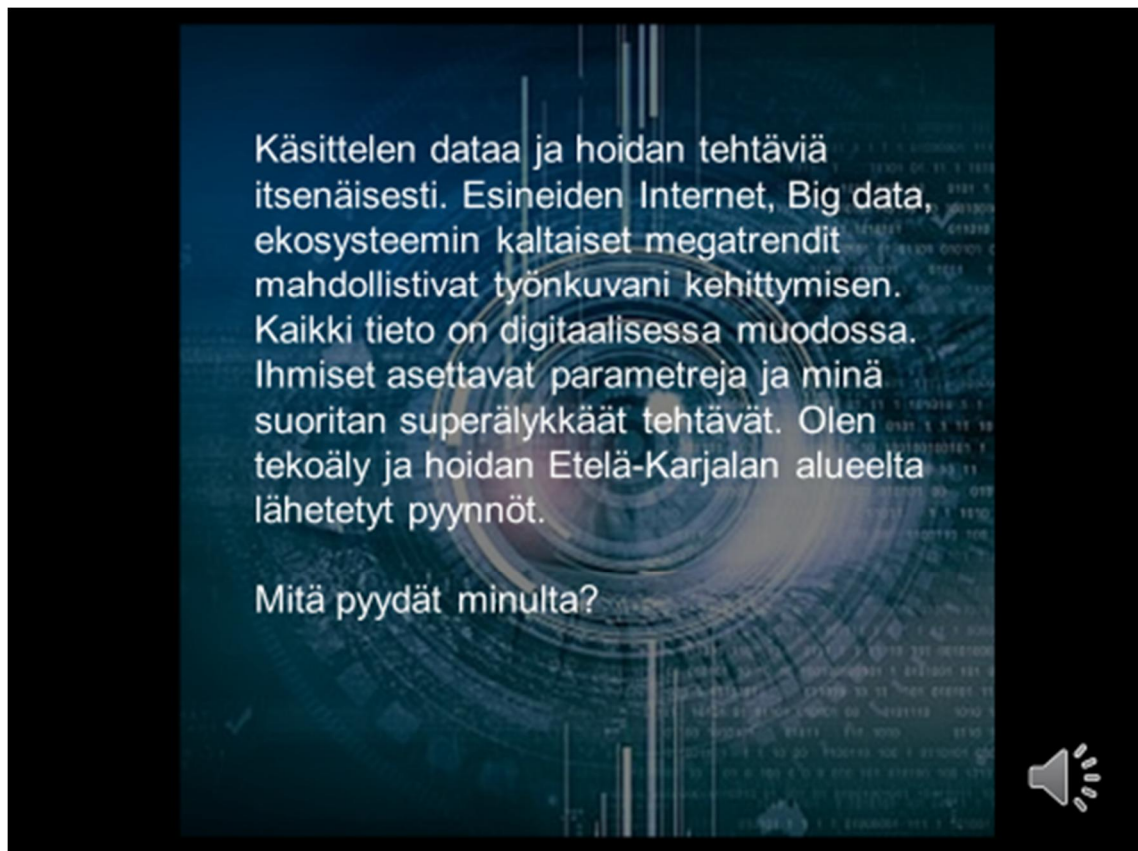
Sisällöllisesti Digitalous 2025 jakautuu hankeajalla 1.9.2016 – 31.8.2018 viiteen päävaiheeseen:

- I. Hankkeen käynnistäminen ja avaustilaisuus syyskuussa 2016.
- II. Case-työskentelyvaihe kehittämistiimeissä lokakuu 2016 - huhtikuu 2017.
- III. Ajasta ja paikasta riippumattomien verkko-opintojen suunnittelu ja toteutus sekä digitaalisten liiketoiminta- ja palveluprosessien että analytiikan osaamisalueilla maaliskuu 2016 - toukokuu 2018
- IV. Etelä-Karjalan talousalan osaamisverkoston edistäminen alueellisten yhteistyökumppaneiden kanssa koko hankeajalla.
- V. Hankkeen päätöstahtumana ”Digital Accounting 2025” -seminaari kesäkuussa 2018.

Avaustilaisuuden tulevaisuushyppy

Hankkeen avaustilaisuudessa Saimaan amk:lla syyskuussa 2016 tarkasteltiin tilitoimistojen ja niiden asiakasyritysten muuttuvaa toimintaympäristöä eri näkökulmista. Samalla annettiin ajattelun aineksia käynnissä olevasta digitalisaatiosta. Tilaisuudessa kuultiin Taloushallintoliiton, pankkipalveluiden, palvelumuotoilun ja data-analytiikan asiantuntijoita, minkä lisäksi

avaustilaisuudessa kerättiin hankkeeseen osallistuvien tulevaisuusnäkemystä (kuvat 2 ja 3).

Kuva 2. Avaustilaisuuden ryhmätyön tehtävänanto

Casejen kautta haettiin näkemyksiä siitä, mitä digitalisaatio tällä hetkellä konkreettisesti maakunnassa tarkoittaa ja millaiset kehittämistarpeet nousevat esiin tietyn maantieteellisen alueen tilitoimisto- ja asiakasyrityskentästä. Lisäksi tarjottiin uudentyyppinen tiimi kehittämisen työmuodoksi ja lisäresurssiksi. Useimmiten suurilla yrityksillä on omat taloustiimit ja kehittämisshenkilöt, mutta pienemmillä yrityksellä ei välttämättä ole vastaavanlaisia resursseja kehittämiseen käytettävissä. Kehittämistiimit nähtiin myös työskentelymuotona, joka voisi lähentää koulutusta ja työelämää tarkoituksenmukaisella tavalla toisiinsa ja jossa korostuisi eri organisaatorajat ylittävä verkostomainen työskentely.

Kehittämistiimin ideana oli saattaa yhteen kahden eri oppilaitoksen nuoret opiskelijat, talousalan opettajat ja alueen työelämäosaajat. Työelämäosaajia tiimiin tuli aina sekä talouspalvelujen tuottajan, että niiden käyttäjän puolelta asiakaslähtöisyyden korostamiseksi.

Verkko-opinnot ja Digital Accounting -seminaari

Case-vaiheen jälkeen hanke jatkuu ajasta ja paikasta riippumattomien verkko-opintojen suunnittelulla ja toteutuksella sekä Etelä-Karjalan talousalan osaamisverkoston edistämiseksi yhteistyökumppaneiden kanssa. Perus- ja jatkotason opintojaksot (4 kpl x 3 opintopistettä/kpl) toteutetaan digitaalisten liiketoiminta- ja palveluprosessien että analytiikan osaamisalueilla. Opintojaksot rakentuvat löydettyihin caseihin, case-työskentelystä saatuihin kokemuksiin ja ideoihin. Opintojaksot pilotoidaan vaiheittain yritysosallistujien ja opiskelijoiden kanssa toukokuuhun 2018 mennessä. Lopuksi hankekokemuksista kerrotaan LUTilla järjestettävässä ”Digital Accounting 2025” -seminaarissa, joka toimii myös hankkeen päätöstapahtumana.

Laaja hanketoimijoiden ja -osallistujien joukko

Alueellisen Digitalous 2025 hankkeen ovat mahdollistaneet kehittämistyöhön mukaan lähteneet yhdeksän Etelä-Karjalassa toimivaa tilitoimistoa/talousorganisaatiota sekä näiden 15 kehittämishaluista asiakastahoa. Tilitoimistoalan murrosvaihe on näkynyt hankkeen

osallistujajoukossa, sillä case-työskentelyn aikana neljän tilitoimiston nimi on vaihtunut. Asiakaspuolella vastaavia yritysmuutoksia ei ole tapahtunut.

Digitalous 2025 tilitoimistot case-vaiheen päättyessä ovat: Azets Insight Oy (ent. Visma Services Oy), Bonum / Roslund & Roslund Oy, Etelä-Karjalan Tili ja Isännöinti Oy, Parikkalan TiliPiika Oy, ProTalous Oy, Saimaan talous ja tieto Oy, Suomen Talousverkko Oy (ent. Aalef Oy/Tilitoimistopalvelut), Rantalainen Oy (ent. Saimaan Tilikeskus Oy), Rantalainen & Talsi Oy (ent. TiliAstrum Oy)

Tilitoimistojen asiakasyritykset ovat osallistuneet hankkeen case-työskentelyyn. Asiakkaista mukana ovat olleet: Disas Fish, Hilpanmäen Fasaanitila, Japu Rakenne, Koitsan Pito ja Palvelu, Kuljetus- ja kuormausliike Nissinen, Lappeenrannan Asuntopalvelu, Lappeenrannan kaupunki, Mevea, MJ Optima-Sport, MultiCom Software, Observis, Neste Ruokolahti, Stressfield ja VP-Kuljetus sekä yksi yritys, joka ei halua nimeä julkisuuteen.

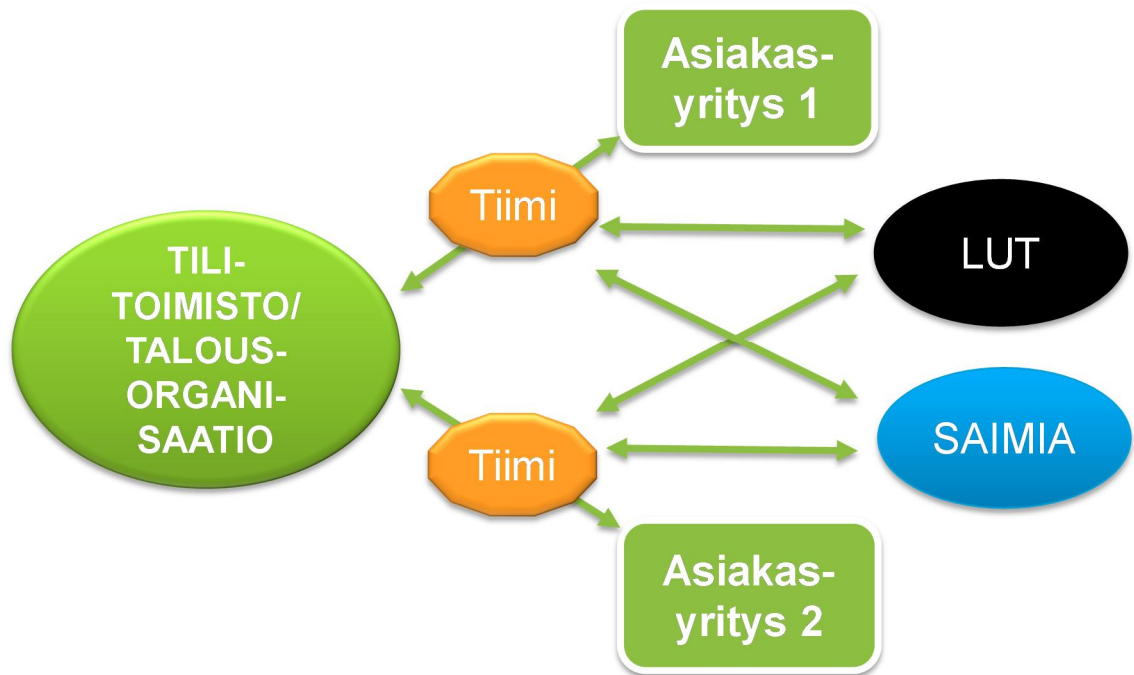
Tilitoimistojen ja asiakasorganisaatioiden lisäksi Digitalous 2025 hankkeeseen osallistuvat alueellisina yhteistyökumppaneina Etelä-Karjalan Ekonomit, Saimaan tradenomit, Etelä-Karjalan kauppakamari, Etelä-Karjalan Yrittäjät, Wirma Lappeenranta ja Imatran Seudun Kehitysyhtiö sekä valtakunnallisena kumppanina Suomen Taloushallintoliitto. Nämä yhteistyötahot muodostavat hankkeen ohjausryhmän, johon kuuluvat lisäksi rahoittajan edustajat, tilitoimistojen edustajat (kiertävä vuoro, 2 edustajaa/ohjausryhmän kokous) sekä LUTin ja Saimaan amk:n edustajat. Suuri hanketoimijoiden ja -osallistujien joukko teki mahdolliseksi samanaikaisen case-työskentelyn, mikä myös osaltaan edisti alueella syntynyttä keskustelua digitalisaatiosta. Kokonaisuudessaan hanketoimijat ja -osallistajat ovat listattuina tämän nippujulkaisun liitetiedoissa.

CASE-TYÖSKENTELY ORGANISAATORAJAT YLITTÄVISSÄ KEHITTÄMISTIIMEISSÄ

Leena Tynninen, yliopisto-opettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

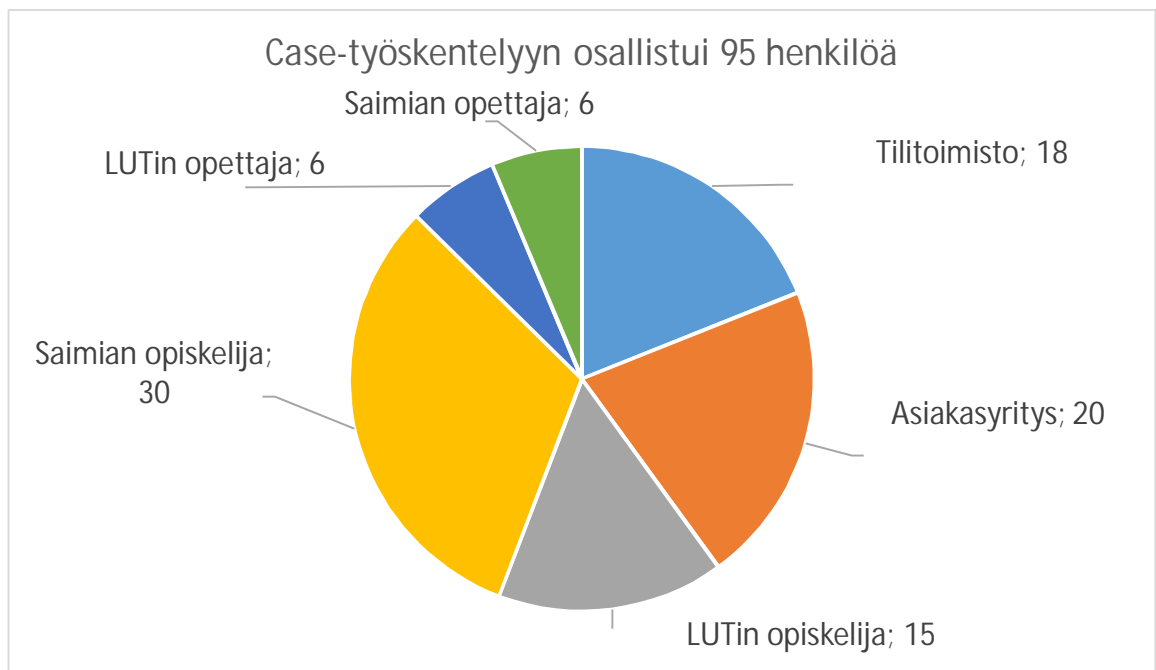
Digitalous 2025 -hankkeen käynnistämisen jälkeen työstettiin digiprosesseihin ja analytiikkaan liittyviä kehittämiskohteita yhdessä tilitoimistojen, asiakasyritysten, opiskelijoiden ja asiantuntijaopettajien kanssa. Tätä vaihetta kutsuttiin case-työskentelyksi tai case-vaiheeksi. Case-työskentelyllä edesautettiin Etelä-Karjalan alueen yritysten prosessien mallintamista, digitalisaatiota ja analytiikan hyödyntämistä. Casejen pohjalta hankkeen lopputuloksena luodaan ajasta ja paikasta riippumattomat taloushallinnon täydennysopinnot tilitoimistoille ja muille taloushallinnon parissa työskenteleville. Tässä artikkelissa kerrotaan tarkemmin case-työskentelyn käytännön toteutuksesta.

Case-työskentely toteutettiin organisaatorajat ylittävissä kehittämistiimeissä (kuva 4). Jokainen tiimi koostui tilitoimiston sekä asiakasyrityksen edustajista, LUT:n ja/tai Saimaan amk:n opettajasta ja LUT ja/tai Saimaan amk:n opiskelijoista. Kehittämistiimeissä yhdistyivät kauppatieteiden maisterin, tuotantotalouden diplomi-insinöörin ja tradenomin osaamisprofiilit.

Kuva 4. Kehittämistiimien muodostuminen organisaatioiden näkökulmasta

Mukana työskentelyssä oli yhdeksän Etelä-Karjalan alueen tilitoimistoa, 15 tilitoimistojen asiakasyritystä, 45 yliopiston ja ammattikorkeakoulun opiskelijaa sekä 12 opettajaa. Case-työskentelyyn osallistui yhteensä 95 henkilöä (kuva 5).

Kuva 2. Case-työskentelyyn osallistuneet henkilöt

Tilitoimistoista osallistui 18 henkilöä, asiakasyrityksistä 20 henkilöä, opiskelijoita yhteensä 45 (LUT 15 ja Saimaan amk 30 opiskelijaa) sekä opettajia 12 (LUT 6 opettajaa, Saimaan amk 6 opettajaa).

Caseja toteutettiin yhteensä 16 kpl aikavälillä lokakuu 2016 - huhtikuu 2017. Casejen kehittämiskohteet valittiin yritysten tarpeiden mukaan. Yhtä poikkeusta lukuun ottamatta case-kohde valikoitui asiakasyrityksen tarpeen mukaan. Caset numeroitiin ykkösestä kahdeksaatoista. Caset neljä ja kuusi eivät toteutuneet, joten ne puuttuvat numeroinnista. Aiheiksi valikoitui:

- Myynti- ja matkalaskuprosessien digitalisoiminen (case 1)
- Tiedonsiirto taloushallinnon järjestelmien välillä (case 2)
- Työväline uusasiakashankintaan (case 3)
- Henkilöstövuokrauksen hallinnon tehokas prosessi (case 5)
- Mikroyrityksen taloushallinnon digitalisoiminen (case 7)
- Ratkaisuja mikroyrityksen taloushallinnon helpottamiseen (case 8)
- Pienyrityksen sähköinen taloushallinto, uhka vai mahdollisuus (case 9)
- Mappiasiakkaasta digitaaliseksi asiakkaaksi (case 10)
- Kasvuyrityksen kassavirran hallinta (case 11)
- Tilitoimiston strategia ja tuotteistus digimurroksessa (case 12)
- Tilausprosessin mallinnus ja kehitysvaihtoehtojen kuluvertailu (case 13)
- Diagnostinen mittaristo käyttöasteiden seurantaan (case 14)
- Kassakirjanpidon selkeyttäminen (case 15)
- Suunnitelma sähköiseksi rahtikirjaksi (case 16)
- Dashboard johdon raportointiin (case 17)
- Reittikohtainen kustannuslaskenta (case 18)

Case-työskentely projektoitiin ja roolitettiin. Case-työskentelyn onnistumisen edellytyksenä oli hyvä suunnittelu ja aikataulut. Työskentelyssä oli mukana sekä opetushenkilökuntaa että opiskelijoita molemmista korkeakouluista, edustajia tilitoimistosta sekä asiakasyrityksestä. Digitalous 2025 –hankkeen taholta laadittiin yhteinen toteutussuunnitelma, jonka puitteissa jokainen kehittämistiimi laati itselleen tarkan aikataulun ja tavoitteet.

Kehittämistiimityöskentelyn aikataulun runko ja yhteiset dokumentit olivat kaikille tiimeille samat:

- Aikataulun runko:
 - Aloituspalaveri 10-11/16
 - Työpalaverit 12/16, 01/17 ja 02/17
 - Loppupalaveri 03/17
- Yhteiset dokumentit:
 - Projektisuunnitelma ja projektikartta alussa
 - Projektin loppuraportti ja projektikartta lopussa

Tiimin työskentely aikataulutettiin viiden vakiotapaamisen avulla: Aloitus- eli starttipalaveri, kolme työpalaveria ja loppupalaveri, jotka kaikki dokumentoitiin. Lisäksi tiimit kokoontuivat itsenäisesti riippuen kehittämisasiheesta ja kokoontumistarpeesta. Tapaamisia järjestettiin kasvokkain tai etäpalavereina Skype for Business -sovellusta käyttäen. Sisäisessä yhteydenpidossa tiimit käyttivät WhatsApp-sovellusta, Facebookia tai sähköpostia.

Hankepäällikkö ja hankevastaava osallistuivat ainoastaan alku- ja loppupalavereihin. He niin sanotusti käynnistivät case-työskentelyn starttipalaverilla ja päättivät työskentelyn loppupalaverilla. Näin varmistettiin kehittämistiimien yhteneväiset aikataulut ja dokumentoinnit.

Tiimien työtä ohjasivat asiantuntijaopettajat eli ohjaavat opettajat. Opettajat antoivat taustatukea ja tarvittaessa ohjasivat työskentelyä oikeaan suuntaan. Asiantuntijaopettajina toimivat kuusi LUTin ja kuusi Saimaan amk:n laskentatoimen alueelle opetustyötä tekevää opettajaa. Opettajien työnimikkeet vaihtelivat professorin, yliopisto-opettajan, tutkijaopettajan, nuoremman tutkijan, yliopettajan ja lehtorin nimikkeiden välillä.

Tiimille valittiin tiiminvetäjä, jonka tehtävänä oli toimia yhteyshenkilönä yritykseen ja ohjaavaan opettajaan sekä koordinoida työtehtävät ryhmän muille jäsenille. Kullekin kehittämistiimille valittiin tiiminvetäjä tiimin opiskelijajäsenten joukosta. Tiiminvetäjinä toimivat sekä LUTin että Saimaan amk:n opiskelijat.

Organisaatorajat ylittävän case-työskentelyn verkostotyökaluna käytettiin eduuni-palveluympäristöä. Eduuni on CSC:n tuottama sähköisen työskentelyn palveluympäristö, joka mahdollistaa yhteistyön yli organisaatorajojen. Palvelu on tietoturva-auditoitu ja se pitää tiedot turvassa Suomessa CSC:n datakeskuksessa. Palvelun käyttöön ei tarvita erillisiä salasanoja, vaan kirjautuminen tapahtuu jo olemassa olevilla tunnuksilla. Eduuniin luotiin omia sivuja hanketoimijoille, joiden lisäksi avattiin julkinen Digitalous 2025 sivu. Eduunin avulla tutustuttiin alustatyypiseen työskentelytapaan.

Kaikilla kehittämistiimeillä oli siis työskentelyalustana eduuni, joka mahdollisti pääsyn casen aineistoihin, asiakirjojen jakamisen ja yhteisen muokkauksen. Jokaisella tiimillä oli oma case-sivunsa, jonne vain tiimin jäsenillä oli pääsy. Tämä mahdollisti tilitoimiston ja yrittäjän mahdollisuuden nähdä jatkuvasti työskentelyn etenemisen sekä tarvittaessa omien ideoiden ja ehdotusten esittämisen. Eduunin avulla myös hankepääällikkö ja hankevastaava pystyivät seuraamaan asioiden etenemistä dokumenttien kautta joustavasti sekä ilman valtavaa sähköpostiruuhkaa.

CASE-TYÖSKENTELYSTÄ SAATU PALAUTE

Leena Tynninen, yliopisto-opettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Digitalous 2025 –hankkeen case-vaiheen päätteeksi osallistujilta kerättiin palaute Webropol-kyselylomakkeella. Tässä artikkelissa käydään kyselylomakkeen olennaisimmat kysymykset läpi vastausjärjestyksessä ja esitellään keskeisimmät tulokset. Kyselylomakkeen alussa oli kysymyksiä vastaajan taustausta ja osaamistasosta. Loput kysymykset koskivat kehittämistiimejä ja niissä työskentelyä. Kysely toteutettiin nimettömänä eli vastaajien nimiä, tehtävänimikkeitä eikä yrityksiä tai oppilaitoksia kerrota.

Vastauksia saatiin 51/93 kpl ja vastausprosentti oli 55 %. Vaikka case-vaiheen työskentelyyn osallistuvia henkilöitä oli todellisuudessa 95, on tässä huomioita vain 93 osallistuvaa henkilöä. Hankepääällikkö ja hankevastaava osallistuivat myös case-työskentelyyn, mutta heidät on rajattu palautteen ulkopuolelle. Vastauksia saatiin osallistujaryhmittäin seuraavasti (vastausprosentti suluissa):

- Tilitoimistot 12/18 (67 %)
- Asiakasyritykset 6/20 (30 %)
- Opiskelijat 27/45 (60 %)
- Opettajat 6/10 (60 %)
- Yhteensä 51/93 (55 %)

Vastaajista 41 (80 %) oli mukana yhdessä casessa ja 10 (20 %) kahdessa casessa. Vastanneista opiskelijoista 14 (29 %) toimi kehittämistiimissä tiiminvetäjinä.

Ensimmäiseksi kysyttiin vastaajan yritystä tai oppilaitosta, toisessa työtehtävää ja taloushallintoalan kokomusta. Yhteensä kaikki vastaajat olivat opiskelleet taloushallinnon alaa 158 vuotta. Heillä oli yhteensä taloushallinnon työkokemusta 344 vuotta ja he olivat opettaneet taloushallintoa yhteensä 124 vuotta. Vastaajilla oli siis merkittävästi jo aikaisemmin hankittua yhteenlaskettua kokemusta taloushallinnosta. Huomionarvioista on, että kaikista vastaajista 53 % oli vielä opiskelijoita.

Kolmannessa kysymyksessä kysyttiin vastaajien koulutustaustaa. Vastaajien ylimmät tutkinnot olivat:

• Lukio	16	31 %
• Ammatillinen perustutkinto	11	22 %
• Alempi korkeakoulututkinto	14	27 %
• Ylempi korkeakoulututkinto	8	16 %
• Tohtoritutkinto	2	4 %

Neljännessä kysymyksellä kartoitettiin vastaajien muita taloushallintoalan koulutuksia. Viidellä vastaajista oli myös KLT-tutkinto. Lisäksi yksi vastaaja oli käynyt PHT-koulutuksen (Palkkahallinto tilitoimistossa koulutus), yksi Business Advisor -koulutuksen, yhdellä oli JET-tutkinto (Johtamisen erikoisammattitutkinto) sekä yhdellä taloushallintoalan ammattitutkinto.

Viidennessä kysymyksessä arvioitiin vastaajien osaamistasoa asteikolla 1 - 5 ennen case-työskentelyä ja case-työskentelyn jälkeen.

Osaamistaso	ennen	jälkeen
• Prosessit ja niiden mallintaminen	2,67	3,52
• Digitaalinen taloushallinto	2,86	3,61
• Analytiikka ja datan visualisointi	2,31	2,84

Kuten vastauksista voidaan nähdä, case-työskentely kasvatti vastaajien osaamistasoa prosessien osalta 0,85 (32 %), digitaalisen taloushallinnon osalta 0,75 (26 %) ja analytiikan ja datan visualisoinnin osalta 0,53 (23 %). Keskimäärin osaaminen vahvistui 0,71 (27 %).

Osallistujat käyttivät case-työskentelyyn yhteensä keskimäärin 46 tuntia per case ja per henkilö. Tilitoimistojen edustajat käyttivät keskimäärin 18 h, asiakasyritykset 27 h, opiskelijat 69 h ja opettajat 44 h.

Vastaajat arvioivat saavuttaneensa casen tavoitteet ja osoittivat tyytyväisyyttään casen tuloksiin arvosanan neljä (asteikko 1 – 5) mukaisesti. Vastaajien mukaan oikein hyvää ja onnistunutta case-työskentelyssä oli muun muassa tiimityöskentely ja keskustelut eri yritysten ja oppilaitosten edustajien kanssa

sekä todelliset yritysten ongelmat, joihin lähdettiin etsimään vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Mitä vastaajat sitten kehittäisivät tai tekisivät toisella tavalla case-työskentelyssä? Vastaajat toivoivat muun muassa parempaa alkutiedotusta case-työskentelystä, projektihallinnan ja prosessien kuvaamisen koulutusta ja lisää vuorovaikutusta osapuolten kesken. Lisäksi 27 % vastaajista olisi kaivannut case-työskentelyyn jonkin toisen kuin taloushallinnon alan osaamista. Lähes kaikki vastaajat mainitsivat puutteeksi IT-osaamisen. Lisäksi yksi vastaaja toi esille markkinoinnin osaamisen puutteen.

Kyselyssä selvitettiin myös työväliseisiin ja ohjelmistoihin liittyviä asioita. 65 % vastaajista kertoi tutustuneensa uusin työväliseisiin ja ohjelmistoihin case-työskentelyn aikana. Tätä voidaan pitää case-työskentelyn yhtenä tärkeänä tuloksena.

Palaute case-työskentelystä oli pääosin positiivista. Kouluarvosanaksi osallistujat antoivat case-työskentelystä 8 (asteikko 4 – 10) ja hyödyllisyyden itselleen arvosanaksi 3,8 (asteikko 1 – 5). Vastausten mukaan suurin hyöty case-työskentelystä oli asiakasyrityksille ja opiskelijoille. Vastaajista 94 % suositteli osallistumista case-työskentelyyn jatkossa.

Palautelomakkeen lisäksi opiskelijat kirjoittivat blogi-kirjoitukset, jotka julkaistiin eduunissa. Jokainen tiimi kirjoitti yhden blogi-kirjoituksen, jossa he vastasivat muun muassa kysymyksiin: Mitä opit casen aikana? Mikä oli kenties tärkein oppimasi asia? Millaista oli työskentely organisaatorajat ylittävässä kehittämistiimissä? Mitä pidit opiskelusta työelämälähtöisessä projektissa? Miten kehittäisit case-työskentelyä? Blogi-kirjoitukset on liitetty jokaisen tämän julkaisun case-artikkelin loppuun. Blogi-kirjoitukset julkaistaan case-artikkeleissa nimettöminä.

MYYNTI- JA MATKALASKUPROSESSIN DIGITALISOIMINEN

Tiina Sinkkonen, yliopisto-opettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 1. Aloituspalaverissa yritykset kertoivat, että ongelmaksi on havaittu se, että asiakasyrityksen ja tilitoimiston käyttämät matkalasku- ja myyntilaskujärjestelmät eivät keskustele keskenään ja tiedonsiirto järjestelmien välillä vaatii tuplatyön. Matkalaskujärjestelmään tallennetut matkalaskut lähetetään pdf-tiedostona tilitoimistoon, jossa ne kirjataan kirjanpidon järjestelmään.

Casen tavoitteena oli vähentää arvoa lisäämätöntä työtä, sekä mahdollisesti siirtyä sähköiseen ja paperittomaan taloushallintoon. Projektin tuloksena ehdotettiin useita uusia vaihtoehtoja, joilla matkalasku- ja myyntilaskuprosessia voisi kehittää. Casen aikana myös vertailtiin tilitoimistolta saatujen hintojen avulla eri vaihtoehtojen edullisuutta.

Toteutus

Case eteni vaihe eli palaveri kerrallaan. Kehittämistiimin palavereita oli yhteensä viisi:

Starttipalaveri, kolme työpalaveria ja loppupalaveri. Jokaisessa palaverissa opiskelijat saivat lisää tietoa ja yritysten edustajien mielipiteitä ratkaisumalleista.

Aloituspalaverin jälkeen työ aloitettiin hahmottamalla projektin aikataulua ja tavoitteita projektisuunnitelmaan sekä projektikarttaan.

Aloituspalaverin jälkeen opiskelijatiimi kartoitti asiakasyrityksen nykytilanteen. Myös prosessi ratkaisun löytämiseksi käynnistyi, erityisesti selvitettiin pilvipalvelun käyttöönottoa ja sen toimivuutta.

Ensimmäisessä työpalaverissa käytiin läpi laadittu suunnitelma, joka hyväksyttiin case-yritysten edustajilla. Palaverissa tarkennettiin myös hiukan case-aihetta ja nykytilanteen ongelmakohtia. Jatkotoimenpiteinä sovittiin, että seuraavassa vaiheessa tehdään kaaviomuotoinen matkalasku- ja myyntilaskuprosessin kuvaus, sekä molempien prosessien tavoitetilan

kuvaus ja kehitysehdotukset siihen pääsemiseksi.

Ennen toista työpalaveria käytiin läpi ensimmäisessä työpalaverissa selvinneitä asioita, joiden avulla hahmoteltiin prosessikaaviot myynti- ja matkalaskuprosesseista. Toisessa työpalaverissa käytiin läpi opiskelijoiden laatima PowerPointesitys, jossa esiteltiin matka- ja myyntilaskuprosessien mallinnukset, nykytilan kuvaus, ihannetila ja löydetty ratkaisuvaihtoehdot. Nykytilassa prosessit vaativat paljon manuaalista työtä. Tavoitetilassa turhat välivaiheet ovat poistuneet. Matkalaskuprosessin ihannetilassa yksi tieto syötettäisiin vain kerran ja vaihtumattomat tiedot löytyisivät automaattisesti.

Toisessa työpalaverissa keskusteltiin myös vaihtoehdoista, joita tilitoimisto oli miettinyt. Myyntilaskuprosessissa pilvikirjanpidon järjestelmän ja myyntilaskujärjestelmän integraatio vastaisi myyntilaskuprosessin ihannetilaa. Selvisi, että haasteellisin prosessi yritysten välillä on tällä hetkellä matkalaskut. Jatkotoimenpiteinä sovittiin, että opiskelijatiimi tutustuu tarkemmin

pilvipalveluihin: kartoitus erilaisista vaihtoehdoista ja pilvipalvelujen tarjoajista hintoineen. Miten pilvipalvelut toimisi käytännössä matkalaskuissa ja myyntilaskuprosessissa. Ajatuksena oli, että pilvestä tietoon pääsee käsiksi niin asiakasyritys kuin tilitoimistokin. Haasteena tiedonhaussa oli se, että nettisivuilta ei löytynyt kovinkaan tarkkoja tietoja sovelluksista, esim. hintatiedot puuttuivat.

Kolmannessa työpalaverissa käytiin läpi löydetty tiedot eri sovelluksista. Seuraavaan ja viimeiseen palaveriin toivottiin vielä tarkempaa ja yksityiskohtaisempaa visiota siitä, miten pilvipalvelusovellukset toimisivat käytännössä tilitoimisto ja asiakasyritysyhteistyössä. Ennen loppupalaveria opiskelijatiimi koosti myös loppuraportin.

Loppupalaverissa läpikäytiin loppuraportti ja casen muut lopputulokset. Lopputuloksena voitiin todeta, että hankkeen myötä asiakasyrityksen ja tilitoimiston välinen tiedonsiirto kehittyi oikeaan suuntaan. Matkalasku- ja kirjanpidonjärjestelmän välille tehtiin integraatio, joten manuaalista

tiedonkäsittelyä on huomattavasti aikaisempaa vähemmän. Työ on nopeampaa ja virhemahdollisuuksia on aiempaa vähemmän. Jatkotoimeksi ehdotettiin tietoteknisen ratkaisun miettimistä yhdessä taloushallinnon ohjelmatoimittajan kanssa.

Työskentely

Case-työskentely piti sisällään opiskelijatiimin työskentelyä, palavereja ohjaavan opettajan kanssa sekä työpalaverit case-yritysten kanssa. Työskentely sujui monilta osin hyvin. Tehtiin selkeitä tehtäväjakoja ja opiskelijatiimi työskenteli paljon yhdessä ideoiden kehittämiseksi. Case eteni alussa laaditun projektisuunnitelman mukaan ja case-aihe pysyi alusta loppuun samana.

Projektin varrella kohdattiin kuitenkin myös haasteita. Ensimmäisenä asiana aikataulujen yhteensovittaminen, joka oli paikoin vaikeaa, koska projektille ei ollut varattu juurikaan ylimääräistä aikaa kenenkään kalentereissa.

Toisena asiana oli opiskelijatiimin kokoonpanon muuttuminen. Ennakkoon mietittynä riskinä listattiin

muun muassa ryhmän kokoonpanon muuttuminen, joka konkretisoitui, kun yksi opiskelijoista joutui lopettamaan projektin kesken. Tämä lisäsi yllättäen muiden tiimiläisten työtaakkaa ja näin ollen kiristi myös hiukan aikataulua.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus ”Risuja ja Ruusuja”

Meidän casessa aiheena oli paneutua matka- ja myyntilaskuprosessien ongelmakohtiin ja löytää niihin mahdollisia ratkaisuvaihtoehtoja. Casen edetessä pääsimme tutustumaan uusiin ohjelmiin ja muihin vaihtoehtoihin, mikä laajensi kuvaamme taloushallinnon tuotteista. Opimme casessa kokoustaitoja ja keskinäistä töiden organisointia. Myös tiiminvetäminen opetti paljon.

Työskentely LUT:in kanssa oli kokemuksena avartava ja etenkin LUT:in ohjaavat opettajat olivat suureksi avuksi casessa. Valitettavasti opiskelijatiimimme kutistui vain Saimaan amk:n oppilaita sisältäväksi, kun LUT:in opiskelija jättäytyi pois yllättäen. Meidän mielestä olisikin hyvä sitouttaa projektiin kaikki opiskelijat kaikista

organisaatioista, jollain tavalla. Jatkoa mieltien Digitalous 2025 – hankkeen kaltaiset projektit tulisi sijoittaa opiskelijoiden kannalta kiireettömämpään hetkeen ja sellaiseen vaiheeseen, jossa opiskelijoille on ehtinyt kertyä jo tarvittavia tietoja ja taitoja.

Kaiken kaikkiaan casesta jäi kuitenkin positiivinen mieli, sillä käytännönläheinen työskentely case-yritysten kanssa opetti paljon työelämässä tarvittavia taitoja. Haluamme kiittää meidän casessa mukana olleita opettajia ja yritysten edustajia.

TIEDONSIIRTO TALOUSHALLINNON JÄRJESTELMIEN VÄLILLÄ

Heikki Sintonen, yliopettaja, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 2. Case-aiheena oli asiakasyrityksen ja tilitoimiston välisen tiedonsiirron kehittäminen ja siten kaksinkertaisen työn vähentäminen. Alkutilanteessa asiakasyrityksellä käytössä ollut projektinhallintaohjelma ei keskustellut tilitoimiston kirjanpito-ohjelman kanssa. Näin ollen syntyi tilanne, jossa sama työ tehtiin ensin asiakasyrityksessä ja ohjelmien integroimisen korkeiden kustannusten vuoksi sitten myös tilitoimiston puolella. Ongelma koski myynti- ja matkalaskujen tekemistä.

Asiakasyrityksessä tiedot syötettiin ensin projektihallintajärjestelmään, jonka jälkeen ne lähetettiin sähköpostilla tilitoimistolle. Siellä laskut jouduttiin kirjaamaan uudelleen manuaalisesti kirjanpidon ohjelmaan. Tilanteessa syntyi siis tuplatyötä, joka tuotti asiakkaalle ylimääräisiä kustannuksia ja jotka olisi mahdollista poistaa ohjelmavaihdolla. Tilitoimistolla oli

myös tavoitteena saada mahdollisimman suuri osa palveluistaan digitaaliseksi.

Jo ensimmäisessä työpalaverissa kävi ilmi, että tilitoimistolla oli tarjota asiakasyrityksellä käytössä olevaan projektihallintajärjestelmään yhteensopiva kirjanpito-ohjelma, joka poistaisi prosessista tuplatyön. Opiskelijaryhmän tehtäväksi tuli ottaa selvää, mitä lisäkustannuksia ohjelmavaihdoksesta aiheutuisi. Lisäksi piti selvittää, mitä mahdollisia säästöjä asiakasyritys voisi saavuttaa ja olisiko uudistus kokonaisuutena kannattavaa toteuttaa asiakasyrityksen näkökulmasta.

Toteutus

Marraskuussa tutustuttiin case-aiheeseen ja tarkennettiin kuvattu ongelma. Joulukuussa aloitettiin yritysten taloushallinnon prosesseihin tutustumisen, joka toteutettiin yrityskäynneillä. Vierailulla tutustuttiin

asiakasyrityksen projektihallintajärjestelmään ja siihen, miten laskujen teko järjestelmässä tapahtui. Lisäksi käytiin tilitoimistossa katsomassa heidän tarjoamien vaihtoehtoja ja näin saatiin selkeä kuva eri ratkaisuvaihtoehdoista.

Tammikuussa kartoitettiin, mistä nykytilanteen kustannukset muodostuvat: ohjelmista aiheutuvat maksut ja asiakasyrityksen laskujen tekoon käytetty työaika. Seuraavassa vaiheessa laskettiin kustannukset, jotka tulisivat kirjanpidonjärjestelmän vaihtamisesta. Selvitettiin, kuinka paljon tilitoimistossa käytettiin aikaa myynti- ja matkalaskujen käsittelyyn ja paljonko laskutus pienentyisi. Lisäksi selvitettiin kuinka paljon asiakasyrityksessä säästyisi työaika. Laskelmien laatimista varten otettiin yhteyttä asiakasyritykseen ja tilitoimistoon, joista saatiin tarvittavat luvut ja hinnastot. Helmikuussa suoritettiin vertailut alkutilanteen ja uuden toimintamallin välillä.

Projektin lopputuloksena tuotettiin laskelma, josta ilmenee nykyisen sekä vaihtoehtoisen järjestelmän

kustannukset sekä vaihtoehdon tuomat aikasäästöt matka- ja myyntilaskujen osalta euroissa mitattuna. Laskelmasta voidaan havaita, että uusi toimintamallinostaa järjestelmäkustannuksia merkittävästi, mutta mahdollistaa aikasäästöjen lisäksi laajemman yhteistyön yritysten välillä. Kirjanpitäjälle vapautuu aikaa palvella asiakasta monipuolisemmin, kun tiedonsiirto ja -syöttö hoituu pääasiassa automaattisesti. Asiakkaalla on myös näin mahdollisuus valita, missä laajuudessa hän haluaa yrityksensä taloushallintoon osallistua.

Projektin tuloksia voidaan muun muassa hyödyntää tilitoimiston markkinoinnissa. Kun tilitoimistoasiakkaille esitetään järjestelmävaihdoksia, joissa kustannukset nousevat, on tärkeää pystyä näyttämään saavutettavien epäsuorien hyötyjen rahallisia arvoja. Jos asiakkaalle tehtävän tarjouksen yhteydessä olisi jo tunnistettu yrityksen talousprosessien ongelmakohdat, pystyttäisiin osoittamaan säästöjä vastapainona todennäköisesti kohoaville järjestelmäkustannuksille. Tämän projektin lopputulosta

voitaisiin kehittää edelleen ja luoda yleinen malli, jolla saataisiin kuvattua tarjouksen kohteena olevan yrityksen prosessit ja tunnistettua ongelmakohtat. Tämän jälkeen voitaisiin syöttää vaadittavat tiedot kehitettyyn laskentamalliin ja se tuottaisi rahallisen arvion saavutettavista eduista.

Työskentely

Alun hämmennyksen jälkeen case-työskentely lähti sujumaan hyvin, kun opiskelijat hahmottivat projektin idean. Projektiin kului vähemmän aikaa kuin alun perin oli arvioitu. Tehostetun ajankäytön mahdollisti ennen kaikkea projektin eri osapuolten vahva sitoutuminen hankkeeseen. Alkupalaverissa sovitusta kokousajoista pidettiin kiinni ja opiskelijatiimi tapasi tarvittaessa viikoittain. Tiedonkulku oli ajoittain hidasta, mutta se ei kuitenkaan estänyt projektin etenemistä. Projektissa yllätti positiivisesti tiimin jäsenten aktiivisuus, avoimuus sekä yhteistyökykyisyys.

Case-työskentely eteni pääosin projektisuunnitelman mukaisesti. Alkuvaiheessa hankkeen aihepiiri pyrki laajentumaan liikaa

alkuperäisestä, mutta loppujen lopuksi projekti palasi ajateltuun muottiinsa. Ylimääräisinä tuloksina opiskelijat saivat projektista kokemusta projektin rakentamisesta ja läpiviennistä. Lisäksi opiskelijat tutustuivat käytännössä eri kirjanpito-ohjelmiin sekä sovelsivat opittuja teorialalleja ongelmien ratkaisemiseen.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus ”Toimiva tiimi - parempi projekti!”

Projektimme pääasiallinen tarkoitus oli kustannuslaskelman laatiminen. Työnteon aloitimme havainnollistamalla ongelmaa prosessikaaviolla. Ongelman tunnistettuumme keräsimme tietoa käymällä yrityksissä vierailulla ja kyselemällä lisätietoa yhteyshenkilöiltä sähköpostitse. Tiimissä opimme prosessikaavion ja kustannuslaskelman teon lisäksi ennen kaikkea tiimityöskentelyä. Kirjanpito-ohjelmiinkin päästiin tilitoimistovierailun kautta tutustumaan.

Viestintä sähköpostitse tuntui olevan ajoittain hidasta, mutta muuten työskentely tiimissä oli sujuvaa ja aikataulussa pysyttiin. Itse case-työskentelyyn ei juuri kehitysideoita

*ole. Projektissamme kaikki toimi, kun
tapaamiset saatiin sovittua
varhaisessa vaiheessa ja lyhyiden
välimatkojen takia kaikkien oli helppo
osallistua palaveriinkin.*

*Kokonaisuudessaan tiimityöskentely
oli helppoa ja kaikki jäsenet olivat
hyvillä mielin mukana alusta
loppuun.*

TYÖVÄLINE UUSASIAKASHANKINTAAN

Helena Sjögrén, tutkijaopettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Pasi Syrjä, professori, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 3. Alun perin projektin tarkoitus oli hankkia ratkaisuja, joilla voidaan hankkia uusia asiakkaita asiakasyrityksen uudelle tuotteelle. Tuotteelle ei ollut löytynyt vielä montaa asiakasta, ja haluttiin parantaa sen myyntiä. Tavoitteena oli löytää uusasiakashankinnan ratkaisuja, joissa hyödynnetään analytiikkaa, ja joita asiakasyritys voisi käyttää jatkossa työkaluna. Tavoitteena oli myös markkinoida uutta tuotetta asiakasyrityksen vanhoille asiakkaille, jotka eivät vielä palvelua hyödynnä. Työskentelyn alkaessa casen lopputuloksena tavoiteltiin tilannetta, jossa asiakasyrityksellä olisi työkalu, jolla hyödyntää heillä olevaa tietoa ja tarjota uusia palvelutuotteita. Lisäksi asiakasyrityksellä olisi tarkka kuva asiakaskannattavuudesta ja keino hankkia uusia asiakkaita.

Lopulliseksi projektin tavoitteeksi muodostui asiakasyritykselle työkalun luominen

asiakasseurantaan sekä keksiä keino, jolla potentiaaliset asiakkaat herätetään. Päätettiin, että asiakasyritys itse hoitaa varsinaisen toteutuksen. Projektin tarkoituksena oli siis luoda valmis malli, jota asiakasyritys ja tilitoimisto voivat itse käyttää. Lisätavoitteena oli myös syventää tilitoimiston ja asiakasyrityksen välistä yhteistyötä

Toteutus

Casen alussa hahmoteltiin projektin luonnetta ja asiakasyrityksen tarpeita. Jokaisen tapaamisen yhteydessä case konkretisoitui yksityiskohtaisemmaksi. Alussa keskityttiin pitkälti asiakasyrityksen nykyiseen asiakaskantaan ja tuotevalikoimaan. Opiskelijat selvittivät, kuinka asiakasyritys voisi saada lisää asiakkaita ja minkälaisia potentiaaliset asiakkaat ideaalitapauksessa olisivat.

Casessa etsittiin myös erilaisia keinoja uusasiakashankintaan yleisesti ja selvitettiin, kuinka

asiakasyrityksen kanssa samalla toimialalla toimiva iso yritys hoitaa uusasiakashankintansa. Ajatuksena oli löytää vinkkejä hyvistä käytänteistä.

Konkreettinen lopputulos oli, että asiakasyritys valitsee digitaalisen työkalun, jolla se pyrkii hankkimaan uusia asiakkaita. Yrityksessä tehtiin pohjatyötä työkalun käyttöönottoa varten sekä koulutauduttiin. Opiskelijat tutkivat työkalun ominaisuuksia asiakasyrityksen näkökulmasta ja antoivat omat vinkkinsä ja löytönsä heille.

Case-aiheen plussia ovat ehdottomasti markkinointiin tutustuminen syvällisemmin, erityisesti uuden ennalta tuntemattoman toimialan osalta. Myös asiakashankinnan työkaluihin perehtyminen avasi paljon näkemystä siitä, mihin kaikkeen ne tarjoavatkaan mahdollisuudet. Case-aiheen miinuksia olivat sen muodostuminen sellaiseksi, että varsinainen tilitoimiston ja taloushallinnon näkemyksen rooli jäi pienehköksi. Jatkotoimena olisi mielenkiintoista nähdä, että millaisia tuloksia asiakasyritys saa valitun työkalun avulla aikaiseksi.

Työskentely

Case-työskentely sujui jouhevasti, joskin ajoittain oli konkreettisen tekemisen osilta epäselvyyksiä. Tämä johtui siitä, että case-aihe hahmottui lopulliseen muotoonsa noin case-ajan puolenvälin jälkeen, mutta toki tätä ennen tehty työ auttoi pääsemään lopullisen tavoitteeseen.

Case-työskentely ei valitettavasti täysin vastannut opiskelijoiden odotuksia. Yllätyksenä tuli se, että aiheen määrittely jäi niin laajalti kehittämistiimin ja opiskelijoiden käsiin. Hanketta aloitettaessa annettiin sellainen kuva, että case-aiheet ovat määriteltyjä, kuten yrityksetkin. Ajoittain opiskelijat tunsivat, että heillä oli hankaluuksia saada kiinni case-aiheen ideasta ja työskentely tuntui haastavalta.

Itse kehittämistiimi toimi hyvin yhdessä ja ongelmitta, eikä siihen ollut negatiivista sanottavaa. Tapaamiset sujuivat jouhevasti, aiheesta keskustellen ja yhdessä casea hahmotellen. Yhdessä aina sovittiin, mikä on seuraava vaihe. Etenimme tapaaminen kerrallaan ja suunnitelma hahmottui matkan varrella koko ajan selkeämmäksi.

Työmääräkin vastasi suhteellisen hyvin odotuksia.

**Opiskelijoiden blogi-kirjoitus
”Uusasiakashankinta digitaalisessa murroksessa”**

Takana on viiden kuukauden kestoinen työskentely digihankkeen projektin parissa. Varsinainen case -työskentely oli kummallekin meistä uutta ja projekti opetti kaiken kaikkiaan paljon yleisiä asioita tällaisesta työskentelytavasta. Tärkeimpänä seikkana ehkä havainto siitä, kuinka projekti muotoutuu tekijöidensä mukaan. Case -työskentelylle on luontaista varsinaisen aiheen konkreettinen hahmottuminen vasta projektin edetessä ja tämä toikin arvokasta oppia, koska kumpikin meistä on tottunut enemmän selkeään määränpäähän työskentelyssä. Tietynlainen muuntautumiskyky ja innovointi tulivat tutuiksi ja tärkeimpänä opittuna asiana

projektista jäi eräänlainen joustavuus ja valmius muokata jo asetettuja tavoitteita uusien ilmenevien muuttujien perusteella.

Organisaatorajat ylittävässä kehittämistiimissä työskentely avarsi näkökulmia. Tiimissä työskentely oli luontevaa eikä eri organisaatioista oleminen vaikuttanut toimimiseen millään negatiivisella tavalla. Päinvastoin oli ennemminkin inspiroivaa, että tiimi sisälsi niin eri yritysten, kuin oppilaitostenkin edustajia. Kehittämiskohteena voisi aika- ja muiden resurssien salliessa ollakin, että varsinaista työskentelyä tehtäisiin kokonaisuudessaan enemmän koko tiimin voimin. Case -aiheen tulisi tällöin kuitenkin mielestämme olla riittävän moniulotteinen ja laajahko. Kokonaisuudessaan Digitalous -hankkeen parissa työskentely oli opettava, avartava ja mielenkiintoinen kokemus.

HENKILÖVUOKRAUKSEN HALLINNON TEHOKAS PROSESSI

Saara Heikkonen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 5. Henkilöstövuokrausalalla työntekijät ja niiden määrä vaihtelevat jatkuvasti. Myös työskentelypaikat vaihtuvat vuokraajan tarpeen mukaan. Henkilöstövuokrauksen alalla toimivan case-yrityksen tavoitteena oli saada kaikki prosessit mahdollisimman automaattisiksi sisältäen työntekijöiden palkkaamisen, työtuntien kirjaamisen, työsuorituksen hyväksymisen, palkanlaskennan ja työntekijän kannattavuuden seurannan. Toiveena oli, että työtuntien syöttäminen onnistuisi mobiililaitteen avulla ja tiedot siirtyisivät tilitoimiston palkanlaskentaan ilman manuaalisia vaiheita. Järjestelmästä saataisiin monipuolisia raportteja, joiden avulla myös työntekijän kannattavuutta voitaisiin arvioida.

Casen aiheena oli löytää henkilöstövuokrausalan yritykselle ohjelmisto, jonka avulla koko prosessista tulisi mahdollisimman automaattinen. Projektin tavoitteeksi

asetettiin

henkilöstövuokrausyrityksen liiketoimintaprosessien automatisointi, digitalisointi ja yhtenäistäminen tilitoimiston kanssa. Tavoitteena oli löytää työajan syöttämiseen ja seurantaan sovellus, joka olisi integroitavissa tilitoimiston käyttämiin ohjelmistoihin. Ohjelmiston avulla prosessit saataisiin automaattisiksi, työntekijät pystyisivät syöttämään työaikatiedot mobiililaitteen avulla ja järjestelmä tuottaisi raportteja, joiden avulla työntekijöiden kannattavuuden seuranta onnistuisi. Ohjelmisto olisi helppokäyttöinen ja sieltä löytyisi myös työehtosopimusten tulkinta. Järjestelmä olisi kevyt, yksinkertainen ja muokattavissa oleva. Ihanneprosessissa kaikki hoituisi mobiilisti.

Alkutilanteessa työntekijöiden työ sopimukset olivat paperisia, työntekijät tekivät tunti-ilmoitukset osittain WhatsApp-sovelluksen avulla tai paperilla. Tiedot piti syöttää tilitoimistossa erikseen palkanlaskentaohjelmistoon, eikä

ohjelmistosta saatu tarpeeksi raportteja työajanseurantaan ja työntekijän kannattavuuden arviointiin. Työntekijän kannattavuuden seuranta tapahtui Excel-raporttien avulla.

Toteutus

Projekti alkoi prosessien mallintamisella, minkä jälkeen tiimi alkoi etsiä case-yritykselle sopivaa ohjelmistoa. Ensimmäisessä työpalaverissa sovittiin, että tiimi selvittää työtuntien ja suoritteiden kirjaamiseen sopivaa sovellusta, johon olisi hyvä saada mukaan ennakoiva kannattavuuslaskenta. Sovelluksen pitäisi toimia mobiilisti ja työtuntien syöttämisen olisi työntekijöille helppoa. Työtuntien syötön olisi hyvä onnistua myös englannin kielellä, koska osa vuokratyöntekijöistä on ulkomaalaisia.

Tiimin jäsenet tutustuivat erilaisiin ohjelmistoihin ja sovelluksiin, joista valittiin sopivimmat asiakasyrityksille esiteltäviksi. Case-työskentelyn lopussa case-yrityksen tilanne ei ollut vielä muuttunut alkutilanteesta eli uusia järjestelmiä ei oltu otettu käyttöön. Yritys ja tilitoimisto olivat kuitenkin saaneet kattavan

yleiskuvan digitaalisten järjestelmien mahdollisuuksista ja hyödyistä. Tiimi antoi yrityksille potentiaalisia vaihtoehtoja erilaisista työajanseurantaan ja työtuntien syöttämiseen soveltuvista ohjelmistoista. Hankkeen lopputuloksena syntyi ehdotus prosessien automatisoinnin järjestelmäksi. Projektin lopputulosta voidaan pitää onnistuneena, mikäli yritys ottaa käyttöönsä järjestelmän ja sen avulla saavutetaan taloudellista hyötyä.

Työskentely

Case-työskentely eteni alussa sovitun aikataulun mukaisesti. Kaikki ryhmän jäsenet kokivat saaneensa uutta tietoa liiketoiminnan digitalisoimisesta ja sen tuottamasta taloudellisesta hyödystä. Työtehtävien jakaminen onnistui ryhmässä hyvin niin, että kaikki pääsivät hyödyntämään omia taitojaan projektin parhaan mahdollisen lopputuloksen saavuttamiseksi.

Opiskelijatiimin mielestä alkuvaihe tuntui hankalalta ja vaikeasti ymmärrettävältä. Aluksi oli epäselvää, mitä pitäisi tehdä ja kenelle ohjelmistoa etsitään.

Opiskelijat olivat sitä mieltä, että opintojen loppuvaiheessa heillä olisi ollut liiketoimintaprosesseista kokonaiskuva paremmin hallussa ja tietoa enemmän. Tällaisia caseja tulisi kuitenkin tarjota jatkossakin opiskelijoille, jolloin opiskelijat pääsisivät oppimaan käytännön vuorovaikutustaitoja ja oikeita yritystoimintaan liittyviä asioita. Opiskelijoiden mielestä projekti oli käytännönläheinen ja siinä oppi enemmän kuin oppitunneilla.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus ”Hommat hanskassa, hankat hukassa”

Projektityöskentelymme aikajana voidaan ronskisti jakaa kolmeen vaiheeseen, joita kutakin hallitsi omanlaisensa selkeä teema.

Ensimmäistä vaihetta, eli projektin muutamaa ensimmäistä kuukautta ja ensimmäisiä tapaamisia voidaan pohjustaa kuuluisalla anekdootilla: "Tytön suukot ovat kuin pulloon säilötyt oliivit - kun saat ensimmäisen heltiämään, loput tulevat helposti." Tämä kiteyttää työskentelymme alkuvaihetta, sillä meillä oli niin sanotusti pallo hukassa työn sisällön ja casen yritysten tarpeiden kanssa. Aluksi vaikutti, etteivät yrityksetkään

oikein tienneet, mitä he halusivat. Tästä ainakin opimme omiin kokemuksiimme peilaten, että yritykset eivät aina välttämättä tiedä, mitä he haluavat tai mihin suuntaan edetä ja millä tavalla. Häitä ei kuitenkaan ollut tämän näköinen, vaan käänsimme tilanteen eduksemme ja aloimme luoda omaa toimintasuunnitelmaa ja keinoja toteuttaa sitä.

Alkukommelluksien jälkeen pääsimme vauhtiin ja jaoimme ryhmän jäsenille kullekin omia tehtäviään vahvuusalueiden ja kiinnostuksien mukaisesti. Ryhdyimme omatoimisesti etsimään toimivaa ratkaisua yritysten ongelmakohtiin olemassa olevasta tarjonnasta markkinoilla. Näin pääsimme kartoittamaan, millainen nykytilanne sähköisissä toiminnanohjausjärjestelmissä on tällä hetkellä, ja analysoimaan niiden soveltuvuutta omiin tarkoitukseen. Tämä oli kenties opettavaisinta koko projektissa, sillä meillä ei alkuun ollut juurikaan kokemusta liiketoiminnan hoitamisesta sähköisesti. Rajattuamme potentiaalisimmat tarjoajat, esittelimme ne yritysten edustajille, ja tämän jälkeen

jatkoimme niiden tutkimista yksityiskohtaisemmin.

Huomasimme, että jokaisella yrityksellä on omat tarpeensa toiminnanohjausjärjestelmien suhteen, joten tuskin koskaan sellaisen käyttöönotto tapahtuu käden käänteessä - eihän Roomaakaan päivässä rakennettu.

Aikajanan viimeiseen osuuteen sisältyi lähinnä valittujen ohjelmistotarjoajien kanssakäytävää dialogia, joissa määrittelimme yrityksiä tarpeita toiminnanohjausjärjestelmän suhteen. Tämä oli varsin mielenkiintoista, sillä ryhmämme, etenkin tiiminvetäjä, pääsi olemaan tiedon välikätenä usean yrityksen välillä ja samalla opimme niitä kuuluisia neuvottelutaitoja ja yleisestikin yritysmaailman toimintatapoja - taitoja, joita ei hulluinkaan koulun kursseilla opi. Tällaisia caseja tulisi olla koulussa

roppakaupalla enemmän, jolloin opiskelijat oppisivat käytännön vuorovaikutustaitoja ja oikeita asioita yritystoiminnasta - summa summarum, mielestämme tämä on suurin kehityskohde niin tähän caseen kuin koko kaupalliseen koulutukseen.

Koko projektin voi tiivistää osuvalla, Uuno Cygnaeuksen aikoinaan ilmoille heittäneellä mietelauseella: "Tieto, joka ei jalosta ihmistä, on tarpeeton." Tällä tarkoitamme, että usein koulussa tehtävät caset ovat jokseenkin turhaa möngerrystä, joista ei opi tarpeeksi käytännön asioita, eli oppiminen on ennemminkin vain kognitiivisten taitojen hierontaa. Omasta itsestään oppiminen on monesti kiinni, mutta nyt opimme kuitenkin paljon enemmän kuin leijonanosalla kursseista aiemmin. Kiitos tästä kuuluu nimenomaan projektin käytännönläheisyydelle.

MIKROYRITYKSEN TALOUSHALLINNON DIGITALISOIMINEN

Tarja Muikku, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 7. Case-aiheena oli mikroyrityksen taloushallinnon ja kaikkien siihen liittyvien järjestelmien digitalisoiminen. Case aloitettiin asiakasyrityksen ja tilitoimiston tarpeesta uudistaa ja tehostaa toimintatapoja, koska muun muassa ison kuittimäärän toimittaminen kuukausittain tilitoimistoon koettiin ongelmalliseksi ja hankalaksi. Tavoitteena oli selvittää ja löytää ratkaisu, kuinka pienen yrityksen taloushallinto voidaan digitalisoida mahdollisimman kustannustehokkaasti ja helposti.

Tilitoimisto ja asiakasyritys olivat kiinnostuneita digitaalisen taloushallinnon käyttöönotosta. Asiakasyritys oli ollut vasta vähän aikaa toiminnassa, ja yrittäjillä oli kiinnostusta taloushallinnon digitalisointiin, mutta ei riittävästi tietoa eikä aikaa hakea vaihtoehtoja. Casen alkuvaiheessa muodostettiin kuusi eri kysymystä, joihin projektin aikana pyrittiin löytämään vastaukset. Kysymykset olivat käsittelyjärjestyksessä:

1. Maksupääte-ongelma
2. Sähköisen laskutuksen käyttöönotto
3. Kuittien käsittelyn digitalisointi
4. Kaikkien järjestelmien sähköistäminen
5. Yrittäjien atk-taitojen osaamisvajeiden ja koulutustarpeiden selvitys
6. Asiakasyrityksen hinnoittelun selvitys

Alkuvaiheessa sovittiin, että kohdat 5 ja 6 käsitellään, jos projektin loppuun jää ylimääräistä aikaa.

Toteutus

Ensimmäisessä työpöytäpalaverissa käytiin läpi projektisuunnitelma, projektikartta ja yrityksen talouteen liittyvien prosessien mallinnus. Toisessa työpöytäpalaverissa käsiteltiin maksupääte-ongelma ja sähköisen laskutuksen käyttöönotto. Kolmannessa työpöytäpalaverissa käsiteltiin kuittien käsittelyn digitalisointia. Lisäksi palaverissa tuli tilitoimiston toiveesta lisäaiheeksi uuden taloushallinto-ohjelmiston hankkiminen tai lähinnä eri

vaihtoehtojen kartoittaminen. Loppupalaverissa käsiteltiin yhteenvetona kaikkien järjestelmien sähköistämistä. Yrittäjien atk-taitojen kartoittaminen ja hinnoittelun selvitys jätettiin ajan puutteen vuoksi kokonaan pois käsiteltävistä aiheista, eikä näitä pidetty niin keskeisinä aiheina kokonaisuutta ajatellen.

Jokaiseen aiheeseen liittyen sovittiin kaksi tapaamista, toinen opiskelijoiden kesken ja toisessa mukana oli myös asiantuntija-opettaja. Tämän jälkeen pidettiin projektipalaveri, jossa oli mukana koko kehittämistiimi eli myös tilitoimiston ja asiakasyrityksen edustaja. Jokaiseen projektitapaamiseen laadittiin PowerPoint-esitys, jonka avulla käsiteltävä aihe ja siihen löydetyt vaihtoehdot ja ratkaisut esiteltiin.

Opiskelijoiden tapaamisessa sovittiin, miten aihe jaetaan. Tapaamiseen mennessä opiskelijat olivat itsenäisesti tutustuneet aiheeseen ja etsineet vaihtoehtoja, joista yhdessä valittiin parhaimmat ja tapaamisen yhteydessä tutkittiin myös lisää vaihtoehtoja.

Ennen varsinaista projektitapaamista oli aina tapaaminen, jossa oli mukana asiantuntija-opettaja. Opettajan kanssa käytiin läpi, mitä vaihtoehtoja oli löydetty, ja mitä mahdollisesti esitykseen voisi lisätä. Joidenkin aiheiden kohdalla asiantuntijaopettajaa oltiin etukäteen sähköpostilla informoitu lisätietojen tarpeesta, ja tässä tapaamisessa hänen löydöksiään lisättiin esityslistaan.

Tietoja etsittiin lähinnä internetistä aiheeseen sopivilla hakusanoilla ja tämän jälkeen tutustumalla palveluntarjoajien verkkosivuihin. Asiantuntija-opettajalta opiskelijat saivat myöskin esitteitä ja hänen avullaan palveluntarjoajilta tarjouksia, oppaita ja muuta hyödyllistä lisätietoa.

Casen toteutuksen jälkeen on syntynyt näkemys siitä, että digitalisaatio taloushallinnossa tapahtuu isot yritykset edellä ja mikroyritykset jäävät usein huomioimatta. Casen konkreettisenä lopputuloksena asiakasyritys ja tilitoimisto saivat selvän kuvan eri vaihtoehdoista ja vahvistuksia omille aiemmille ajatuksilleen sopivista vaihtoehdoista. Vaihtoehtoja

löydettiin useita ja todennäköisesti asiakasyritys ottaa yhden esitelystä maksupäätteistä käyttöönsä. Lisäksi löydettiin muutama vahva ehdokas, joiden käyttöönottoa harkitaan, ellei näitä saada yhdisteltyä tilitoimiston mahdollisesti käyttöönottamalla taloushallinto-ohjelmistolla.

Tilitoimisto oli erityisen tyytyväinen sähköisen laskutuksen esitettyihin ratkaisuihin.

Työskentely

Case-työskentely onnistui ja sujui hyvin. Työskentely ja sen työmäärä vastasivat odotuksia, töitä oli runsaasti eikä tekemisen puutetta tullut. Tiimi toimi ja työskenteli yhdessä. Töitä tehtiin tasapuolisesti ja yhteydenpito sujui hyvin. Jos jossain vaiheessa toinen opiskelijoista ei pystynyt tekemään töitä niin sanotusti täysimääräisesti, niin tilanne tasapainotettiin seuraavassa vaiheessa, eikä tästä koitunut sen suurempia ongelmia. Tiimistä, jossa oli usean organisaation edustajia, opittiin paljon ja työskentely tällä tavoin koettiin mielenkiintoiseksi; monia erilaisia kokemuspohjia ja näkökulmia asioihin oli mukana.

Työskentelyssä edettiin pääsääntöisesti projektisuunnitelman mukaan. Suunnitellut kaksi viimeistä käsiteltävää aihetta, yrittäjien atk-taitojen kartoittaminen ja hinnoittelun selvitys, jäivät toteuttamatta, mutta tämä tiedostettiin jo projektin alkuvaiheessa ja asiasta oltiin sovittu tilitoimiston ja asiakasyrityksen kanssa. Toisessa työpalaverissa ilmennyt uusi käsiteltävä aihe taloushallinto-ohjelmistoista poikkesi ennalta suunnitellusta projektisuunnitelmasta, ja tästä aiheutui hieman ajankäytöllisiä ongelmia, joista kuitenkin selvittiin hienosti.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus "Ajatuksia käytännönläheisestä case-työskentelystä"

Projektimme aiheena oli etsiä ratkaisuja mikroyrityksen koko taloushallinnon digitalisoimiseen. Case-työskentely oli käytännönläheistä, ja se opetti, millaista projektityöskentely asiakasyritykselle todella on. Tähän asti tietojen etsiminen, raportointi ja työskentely on suoritettu lähinnä itselle, mutta tässä projektissa pääsi hyvin tutustumaan siihen, millaista

työskentely jollekin toiselle tämän toiveiden mukaan on.

Casen aikana opimme paljon aiheesta, jonka parissa työskentelimme, eli taloushallinnon digitalisaatiosta mikroyrityksessä. Opimme ymmärtämään, että digitalisaatio taloushallinnossa tapahtuu pitkälti suuret yritykset edellä. Kuitenkin jossain vaiheessa kaikkien yritysten on siirryttävä digitaaliseen aikaan, jolloin mikroyrityksille koituu paljon työtä, jotta esimerkiksi taloushallinnon digitalisointi onnistuu mahdollisimman vähin ongelmin. Saimme myös varsin hyvän käsityksen mikroyrityksen kohtaamista ongelmista liittyen muun muassa juuri digitaalisen taloushallinnon käyttöönottoon. Vaikka digitaalinen taloushallinto tuo yleisesti hyötyjä perinteiseen taloushallintoon verrattuna, voi mikroyrityksillä olla tässä kuitenkin vielä ongelmia.

Työskentely organisaatorajat ylittävissä kehittämistiimissä sujui ongelmitta ja yhteydenpito oli sujuvaa. Yhteistyö ammattikorkeakoulun ja yliopiston välillä toi kaivattua vaihtelua

tiimityöskentelyyn, ja asioihin saattoi saada hieman erilaisen näkökulman. Meidän osalta koko kehittämistiimi oli tyytyväinen työskentelyn onnistumiseen.

Case-työskentely olisi jatkossa ehkä entistä mielekkäämpää, jos mukaan otettaisiin yrityksiä, jotka haluavat projektin avulla löytää konkreettisen ratkaisun ongelmaansa, ja tarkoituksena olisi löytää ja toteuttaa ratkaisu casen aikana, ei vain etsiä vaihtoehtoja siihen. Näin case tuntuisi opiskelijan näkökulmasta hyödyllisemmältä ja siitä saisi vielä enemmän irti, kun asiaan pääsisi paneutumaan syvemmin, kuin vain etsimällä tietoja nettisivuilta, esimerkiksi lähettämällä todellisia tarjouspyyntöjä jollekin palveluntarjoajalle. Näin ollen caseen voisi varata enemmän aikaa, ja se voitaisiin toteuttaa enemmän opiskelujen loppupuolella, jolloin sen liittäminen osittain opinnäytetyöhön olisi mahdollista. Lisäksi case-työskentelyn aikana voisi järjestää tapaamisia myös laajemman asiantuntijajoukon kanssa. Näin tietämys aiheesta syventyisi aivan uudella tavalla, ja casen laatu voisi parantua. Projekti oli kuitenkin positiivinen kokemus, ja uskomme,

*että jokainen osapuoli hyötyi siitä
omalla tavallaan!*

RATKAISUJA MIKROYRITYKSEN TALOUSHALLINNON HELPOTTAMISEEN

Tiina Sinkkonen, yliopisto-opettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 8. Casen tavoitteena oli löytää ratkaisuja mikroyrityksen taloushallinnon helpottamiseen. Ongelmana oli, että mikroyrityksille sopivia taloushallintoa helpottavia sovelluksia on tarjolla kohtuulliseen hintaan suhteellisen vähän. Asiakasyrityksessä lähetettyjen myyntilaskujen ja vastaanotettujen korttimaksujen määrät ovat pieniä, eikä sopivaa sovellusta ollut löytynyt. Taloushallintoa helpottavien ratkaisujen etsimisessä on tärkeää löytää ratkaisuja, jotka helpottavat toimintaa myös tilitoimistossa. Tällaisia ratkaisuja ovat esimerkiksi maksupäätte, josta saatavat myyntiraportit ovat kirjanpitäjälle käyttökelpoisessa muodossa. Tilitoimisto toivoi lisäksi saavansa ratkaisuja asiakkaidensa yksinkertaisten it-ongelmiin ohjeiden muodossa, esimerkiksi tiedoston skannaamisesta PDF-muotoon.

Ohje olisi mahdollista antaa asiakkaalle ongelman yllättäessä.

Casen tavoitteet jaettiin kuuteen osaan, joille nimettiin opiskelijoista vastuuhenkilöt. Ensinnäkin selvitetään maksuvälinevaihtoehtoja käteis-, kortti- ja mobiilimaksamiseen ja siihen liittyvät kustannukset. Toiseksi selvitetään yritysasiakkaiden osalta paras vaihtoehto e-laskutukseen ja siihen liittyvät kustannukset. Kolmanneksi selvitetään, kuinka tulee menetellä tilanteessa, jossa yksityisasiakas haluaa laskun. Neljänneksi laaditaan prosessikuva tiedon kirjaamisesta ja sen käyttämisestä. Viidenneksi laaditaan asiakasyritykselle kustannuslaskelma hinnoittelun tueksi. Ja kuudenneksi tehdään käyttöohjeita yksinkertaisiin asioihin, kuten kuinka tulostaa tiedosto PDF-muotoon. Kohdat 1 – 3 priorisoitiin tärkeimmiksi tavoitteiksi.

Toteutus

Ratkaisuja caseen lähdettiin etsimään tietohakujen avulla ja erilaisia palveluja tarjoavien yritysten omilta sivuilta. Myös erilaiset yleisesti asioista kertovat sivut, kuten Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ja maksupäätteiden kohdalla maksupäättevertailu olivat hyödyllisiä tietolähteitä.

Casen työskentelyä rytmitti kehittämistiimin palaverit. Ensimmäisessä palaverissa määriteltiin yritysten kohtaamat ongelmat. Palaverin pohjalta tiiminvetäjä koosti projektisuunnitelman, jossa määriteltiin tavoitteet ja selvittävät asiat sekä vastuuhenkilöt. Ensimmäisen työpalaverin jälkeen yhden opiskelijan tehtävänä oli alkaa etsiä sopivia vaihtoehtoja e-laskutukseen, toisen tehtävä oli koostaa prosessikaavio tiedon kirjaamisesta sekä selvittää, kuinka kannattaa toimia, mikäli yksityisasiakas haluaa laskun. Kolmannen opiskelijan tehtävänä oli alkaa selvittää sopivia maksupäättevaihtoehtoja.

Toisessa työpalaverissa käytiin läpi löydetty ratkaisut ja päätettiin, että

etsitään lisätietoa maksupäätteitä sekä e-laskutusta tarjoavien yritysten myyntiraporteista. Kolmannessa työpalaverissa käytiin läpi löydetty ratkaisut sekä päätettiin lisätehtävistä. Näitä olivat ohjeen laatiminen e-laskun lähettämisestä sekä tiedon hakeminen tilitoimistolle sopivasta pilvipalvelusta, jonka kautta esimerkiksi tositteiden siirtäminen ja käsittely tilitoimiston ja asiakkaan välillä helpottuisi. Tiiminvetäjäopiskelijan tehtävänä oli tehdä loppuraporttia.

Työskentely

Case-työskentelyssä saatiin selvitettyä hyvin prioriteettijärjestyksessä olevat asiat ja niiden osalta case-työskentelyssä onnistuttiin. Konkreettisimmat tulokset olivat e-laskutuksen hoitamiseen sekä korttimaksujen vastaanottamiseen löytyneet ratkaisut sekä ohje kuvan tulostamisesta PDF-muotoon.

Työskentelyn aikataulussa noudatettiin alkuperäistä projektisuunnitelmaa. Case-työskentely opetti, kuinka eri oppilaitoksissa toimitaan eri tavoin ja yritysten ja oppilaitosten välinen yhteistyö oli mielenkiintoista ja antoi

kuvan siitä, missä vaiheessa digitalisaation suhteen ollaan yrityksissä.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus ”Ajatuksia organisaatorajat ylittävästä työskentelystä”

Case-työskentely alkoi yritysten tapaamisella sekä selvitettävien asioiden ja yritysten kohtaamien ongelmien läpikäynnillä. Case-työskentely opetti erityisesti, millaisia ongelmia yritykset todellisuudessa kohtaavat siirryttäessä kohti digitaalista taloushallintoa. Case-työskentelyssä ja yritysyhteistyöstä ylipäättänsä sai käsityksen siitä, millainen digitalisaation aste on erityisesti mikroyritysten tasolla. Ratkaisuihin liittyen selvisi, että koko ajan tulee tarjolle uusia välineitä ja vaihtoehtoja, joista pienten yritysten saattaa olla hankala pysyä kärryillä. Myös ratkaisujen hinnoittelut muuttuvat jatkuvasti.

Mielestäni yhteistyö erityisesti yritysten kanssa oli todella antoisaa ja se toi mukavaa vaihtelua tavallisen opiskelun lomaan ja tuntui, että

pääsee ratkaisemaan oikeita ongelmia. Oppilaitosten välinen yhteistyö opetti erilaisista toimintatavoista oppilaitosten välillä sekä auttoi tutustumaan myös muihin opiskelijoihin. Työskentely sujui hyvin ja yhteyttä pidettiin pääasiallisesti sähköpostin kautta. Aikataulussa pysymisessä onnistuttiin myös suhteellisen hyvin, koska se oli suunniteltu etukäteen.

Työn edetessä korostui, miten tärkeää on heti alussa yhdessä sovittujen elektronisten työalustojen ja työtapojen käyttö eri organisaatioiden ja henkilöiden kesken.

Tässä tapauksessa olisi ollut paikallaan pitää alussa projektinhallinnasta esim. luento ja korostaa tämän tyyppisen projektin erityispiirteitä. Prosessien kuvaamisen tavasta olisi voinut olla selkeämpi malli tai luoda se yhdessä eri casejen kesken sekä valita prosessien kuvaamiseen jokin oikea väline, vaikka PowerPointillakin laatikoita pystyy piirtämään.

PIENYRITYKSEN SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO: UHKA VAI MAHDOLLISUUS?

Teija Launiainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 9. Taloushallinnon sähköiset välineet ovat kehittyneet vauhdilla ja tarjoavat yrityksille uusia työvälineitä rutiinien hoitamiseen. Perinteinen paperinen kirjanpito, mappien ja kuittien toimittaminen tilitoimistoon ei enää ole tätä päivää. Millaisia mahdollisuuksia mikroyrityksellä on muuttaa taloushallinnon prosessejaan tehokkaammaksi hyödyntäen sähköiset mahdollisuudet? Onko kustannus-hyötysuhde sopiva pienyritykselle?

Case-aiheena oli pienyrityksen taloushallinnon prosessien kehittäminen. Yrityksen kirjanpitoa hoitava tilitoimisto suunnitteli ohjelmiston vaihtamista. Tavoitteena oli löytää ohjelma, joka toimisi pilvipalveluna ja mahdollistaisi sujuvamman yhteiskäytön asiakkaan kanssa. Tavoitteena oli myös selvittää yrityksen kirjanpitoaineiston säilyttäminen sähköisessä muodossa sekä asiakkaan aineiston sujuvampi toimittaminen. Näin tehostettaisiin sekä raportointia että

ajantasaisen tiedon tuottamista muun muassa asiakkaan maksuvalmiudesta.

Case oli tärkeä tilitoimistolle ja yritykselle. Yrityksen näkökulmasta toiveena oli helpottaa yrittäjän arkea, varmistaa kuittien ja tositteiden säilyminen sekä luopua kuittirumbasta. Yrityksellä on tulevaisuudessa mahdollisuus laajentua ja suunnitteilla on isoja projekteja. Liiketoiminnan laajentuminen aiheuttaa sekä käsiteltävän aineiston että työntekijämäärän lisääntymisen. Yrityksellä oli myös halukkuutta miettiä uusia toimintatapoja ja sähköisten palveluiden tuomien mahdollisuuksien hyödyntämistä. Työajanseuranta, kuittien sujuvampi käsittely ja toiminnan tehostaminen olivat keskeisiä tavoitteita.

Tilitoimisto halusi tukea ja tietoa erilaisista ohjelmistoratkaisuista, vaikka he olivatkin jo suunnitelleet hankkivansa nykyisestä taloushallinto-ohjelmastaan nykyaikaisemman version. Casen

lähtötilannetta ei rakennettu varsinaisen teoreettisten lähteiden pohjalle. Lähestymistavaksi valittiin käytännöllinen näkökulma erilaisiin ohjelmisto- ja välineratkaisuihin. Lähteinä käytettiin eri ohjelmien internetsivustoja sekä esitemateriaalia.

Toteutus

Työskentely aloitettiin marraskuussa yhteisellä starttipalaverilla. Palaverissa sovittiin kolme tapaamiskertaa sekä tavoitteet seuraavia tapaamiskertoja varten. Tavoitteena ensimmäiseen tapaamiseen mennessä oli laatia yrityksen toiminnoista havainnollistavat prosessikaaviot, tehdä kirjallinen projektisuunnitelma sekä –kartta. Starttipalaverissa täsmennettiin casen tavoitetta ja samalla pohdittiin muitakin tavoitteita esim. kassanhallinnan ongelmia, työajanseurannan tehostamista, verosuunnittelua jne.

Ensimmäisessä koko kehittämistiimin tapaamisessa tilitoimiston edustajalle ja asiakasyritykselle esiteltiin suunnitelmat. Ryhmän työskentely ensimmäisen tapaamiskerran jälkeen alkoi hyvin. Tiiminvetäjä otti

heti tehtävästään vastuun. Hänen tehtävänä oli koko projektin ajan pitää huolta aikatauluista sekä tehtävien tekemisestä. Aikataulut pitivät koko projektin ajan.

Tapaamisessa rajattiin osa tavoitteista pois ja päätettiin keskittyä alkuperäiseen tavoitteeseen: yrityksen taloushallinnon prosessin tehostaminen ja aineistojen sähköisen käsittelyn. Tammikuun tapaamiselle tavoitteeksi asetettiin erilaisten taloushallinto-ohjelmistojen etsiminen ja testaaminen yrityksen käyttöön. Tavoitteena oli, että seuraavaan tapaamiseen mennessä ohjelmat olisi testattu ja niiden ominaisuuksista laadittu selkeä yhteenveto yrittäjälle.

Tammikuun tapaamisessa asiakasyritykselle ja tilitoimiston edustajalle esiteltiin ohjelmat ja keskusteltiin niiden hyvistä ja huonoista puolista. Asiakasyritys oli kiinnostunut näistä vaihtoehdoista, mutta oli alkanut miettiä uudestaan omia tarpeitaan niin sanottujen järeiden taloushallinto-ohjelmistojen käytössä.

Helmikuun palaveri peruttiin, koska asiakasyrityksellä ja tilitoimistolla ei ollut esittää tiimille muita toiveita tai

tarpeita. Loppupalaveripäivämäärä sovittiin maaliskuulle.

Casen lopputuloksena asiakasyritykselle tehtiin ehdotus erilaisista vaihtoehdoista taloushallinnon hoitamiseen. Lisäksi tilitoimiston edustajalle ja yrittäjälle annettiin mahdollisuus tutustua kirjanpidon pilviohjelmaan.

Kehittämistyön johtopäätöksenä voidaan todeta, että tilitoimiston mappiasiakkuus on edelleen toimiva vaihtoehto monelle pienyritykselle. Tapaamiset kirjanpitäjän kanssa ovat tärkeitä sekä yrittäjälle että tilitoimistolle. Asiakkaan liiketoiminnan tunteminen on ehdoton edellytys hyvälle ja laadukkaalle kirjanpidolle, samoin yrittäjän tunteminen. Sähköistä maailmaa palvelevat pilvipalvelut, sähköpostit, WhattsAppit, kuittikamerat ja muut sovellukset eivät välttämättä korvaa yrittäjän ja kirjanpitäjän välistä keskustelua.

Aiheena case oli mielenkiintoinen. Yrityksellä ei kuitenkaan ollut välitöntä tarvetta toimintatapojensa muuttamiseen ja yrittäjän mukaan hän kuuluu ryhmään, jonka on vaikea muuttaa opittuja toimintatapojaan. Lisäksi hän korosti usein, että

nykyinen toimintatapa on hänelle joustava ja edullinen. Asiakasyrityksellä oli kuitenkin mahdollisuus tutustua erilaisiin vaihtoehtoihin ja miettiä niiden hyödyllisyyttä omassa toiminnassa.

Työskentely

Työskentely onnistui hyvin. Alussa vallinnut epätietoisuus projektin toteutuksesta ja työskentelytavoista hälveni matkan varrella. Opiskelijoiden palautteen mukaan starttipalaveri ja ensimmäiset yhteiset palaverit auttoivat pääsemään alkuun. Projektin ehdoton hyvä puoli oli työskentely tilitoimiston ja yrityksen kanssa. Tämä toi intoa ja motivaatiota pysyä aikataulussa ja saada aikaan hyvää tulosta.

Hyvää palautetta sai myös yhteistyö LUT:n ja Saimaan amk:n välillä. Tämän casen osalta työmäärästä ei tullut erityistä palautetta. Tiiminvetäjä jakoi työtehtäviä tasaisesti ja jokaisella oli tekemistä. Yhdessä sovittiin toimintatavasta, jossa jokainen sai toimia palavereissa eri rooleissa. Näin opiskelijat saivat kokemusta sekä puheenjohtajana että sihteerinä toimimisesta. Muistioiden tekemisen tärkeys

korostui ja se oli hyvää kokemusta opiskelijoille.

Opiskelijoilta tuli palautetta myös tulevia projekteja varten. Projektin aloitus oli opiskelijoiden näkökulmasta hieman ”kaoottinen”. Ryhmiin jakautuminen ja tehtävien jako tuntuivat alussa vaikealta, mutta casen tavoite ja työskentely kehittämistiimissä selkeytyi matkan varrella.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus ”Projektina digitalisoituminen”

Casetyöskentelymme aiheena oli etsiä ratkaisuja ja ideoita mikroyrityksen taloushallinnon digitalisoimiseen. Caseprojekti alkoi vähän epätietoisuuden vallitessa, koska projektin toteutus ja todelliset tavoitteet olivat vähän epäselviä. Ensimmäiset yhteispalaverit kuitenkin auttoivat pääsemään alkuun ja löysimme ongelmia, joihin yritimme löytää yrittäjää helpottavia ratkaisuja. Projektin yksi hyvistä puolista oli, että teimme työtä oikealle yritykselle ja etsimme olemassa olevia toiminnanohjausjärjestelmiä. Tieto, että työstämme voisi olla konkreettista apua lämmitti mieltä.

Vastaavissa Case-työskentelyissä olisi jatkossa enemmän ideoita, jos mukana olisi sellaisia yrityksiä, jotka tietävät valmiiksi ja konkreettisesti omat ongelmansa ja haluavat todella ratkaisun olemassa olevaan ongelmaansa. Pienet lähtökohdat yrityksestä olisivat kyllä viestittäneet heti, että yritys joka työllistää vain pari työntekijää tuskin tarvitsevat kaiken kattavaa toiminnanohjausjärjestelmää.

Me opiskelijat saimme ihan hyvää tietoa taloushallinnon digitalisaatiosta mikroyrityksessä. Digitalisaatio tapahtuu kylläkin tällä hetkellä usein vain suuremmissa yrityksissä, jossa pilvipalvelut auttavat kaukana toisistaan toimivia työntekijöitä ja volyymit ovat suurempia. Aika näyttää, milloin mikroyritysten on pakon sanelemana siirryttävä kokonaan digitaaliseen maailmaan. Vaikka digitaalinen taloushallinto tuo yleisesti hyötyjä perinteiseen taloushallintoon verrattuna, voi ratkaisu olla vain, että mikroyrityksille niiden hintalaatusuhde ei ole järkevä.

Kehityskohteita jatkoon siis jäi, ja osasta niistä on taidettu ottaa jo koppi. Idea organisaatorajat

yllättävästä yhteistyöstä Saimaan amk:n, Lutin ja yhteistyöyritysten välillä oli hyvä jatkoa ajatellen. Yhteydenpito oppilaiden ja opettajien kanssa sujui nopeasti ja vaivattomasti. Asiakasyritykselle olisi voitu antaa paremmin infoa casen tavoitteista ja tehtävistä. Casen

aikana ryhmämme yhteistyö ja aikataulutus sujuivat kokonaisuudessaan ongelmitta. Casehanke työllisti yllättävän paljon ryhmämme jäseniä, ja oli harmi, että työpanoksestamme ei valitettavasti loppujen lopuksi ollut varsinaista hyötyä.

MAPPIASIAKKAASTA DIGITAALISEKSI ASIAKKAAKSI

Antero Tervonen, yliopisto-opettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Teija Launiainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 10. Tavoitteena oli löytää asiakasyritykselle sopiva toiminnanohjausjärjestelmä, joka vähentäisi päällekkäisiä turhia toimintoja. Päällekkäisten toimintojen karsimisella tavoiteltiin sekä kustannus- että aikasäästöjä. Yritys on kasvuvaiheessa ja on tärkeämpää keskittyä liiketoiminnan kehittämiseen sekä uusien asiakassuhteiden ja myyntikanavien etsimiseen kuin taloushallinnon rutiinien pyörittämiseen. Asiakasyritys hoitaa itse niin sanotut paperityöt ja toimittaa tositteet skannattuna tilitoimistoon. Kirjanpidon tukena asiakasyritys on käyttänyt Exceliä. Erityisesti vientiin liittyvien asiakirjojen ja tullimuodollisuuksien hoitaminen nykyisillä järjestelmillä on työlästä.

Case oli tärkeä sekä yritykselle että tilitoimistolle. Kahden järjestelmän ylläpito oli sekä hidasta että virhealtista. Vaikka tälläkin hetkellä yrityksen kohdalla voisi puhua ”sähköisestä” taloushallinnosta, on

tositteet vietävä käsityönä tilitoimiston järjestelmään. Integroitujen järjestelmien tarjoamia mahdollisuuksia esim. reskontrien seuraamisessa ja varaston valvonnassa ei voida täysin hyödyntää.

Tilitoimisto oli suunnitellut nykyisen taloushallinto-ohjelmistonsa vaihtamista yhteiskäytön mahdollistavaan järjestelmään. Tilitoimisto toivoi casen avulla saavansa lisätietoa erilaisista ohjelmavaihtoehdoista. Asiakas on tilitoimistolle tärkeä ja se oli halukas etsimään toimivaa vaihtoehtoa. Kirjanpitäjä tuntee yrityksen liiketoiminnan ja siihen liittyvät haasteet, varsinkin viennin osalta. Asiakasyritys on ollut tyytyväinen tilitoimiston toimintaan.

Projektin alussa esille nousi joukko kysymyksiä, joihin lähdettiin etsimään vastauksia. Löytyykö sekä yrittäjää että tilitoimistoa palveleva järjestelmä? Millainen hintataso markkinoilla olevilla järjestelmillä on? Lisäksi toivottiin vastausta

käyttökokemuksista, asiakastuen laadusta, järjestelmän ominaisuuksista jne.

Toteutus

Työskentely aloitettiin marraskuussa starttipalaverilla. Ensimmäisessä palaverissa sovittiin aikataulut, tehtävät ja osatavoitteet. Työ aloitettiin tekemällä yritykselle projektisuunnitelma ja –kartta sekä prosessikaavio yrityksen toiminnoista. Prosessikaavion avulla pyrittiin saamaan kokonaiskuva tärkeimmistä toiminnoista ja niiden suhteista toisiinsa. Samalla pyrittiin hahmottamaan yrityksen tietovirtoja.

Varsinaista tieteellistä teoriaa ei työskentelyn pohjaksi kerätty. Sitä ei koettu tarpeelliseksi toisaalta aikataulun ja toisaalta casen luonteen vuoksi. Case oli hyvin käytännönläheinen ja tarjolla oli monien ohjelmatoimittajien esitteitä ja demoversioita.

Ensimmäisenä tehtävänä oli kartoittaa erilaisia ohjelmistoja sekä niiden yhteensopivuutta. Ohjelmistojen kartoittaminen aloitettiin ottamalla yhteyttä ensin sähköpostitse ohjelmatoimittajiin sekä pyytämällä kokeilutunnuksia.

Tavoitteena oli, että myös asiakasyritys testaisi erilaisia vaihtoehtoja ja miettisi itselleen sopivaa järjestelmää.

Tapaamisia oli suunniteltu kolme. Helmikuun tapaamista oli asiakasyrityksen kuitenkin vaikea järjestää ja se peruttiin. Opiskelijat ja opettajat kuitenkin kokoontuivat ja laativat tilannekatsauksen selvitetystä ja vielä keskeneräisistä asioista. Asiakasyrityksen kiireet aiheuttivat sen, että heillä ei ollut täysipainoisesti aikaa testata eri vaihtoehtoja.

Loppupalaverissa tuli selkeästi esille yrittäjän tahtotila siirtyä tehokkaampaan toimintatapaan. Vientiasiakirjojen hallinnan tehostaminen ja toiminnanohjauksen järkeväyttäminen ovat yrittäjälle keskeisiä tavoitteita. Tilitoimisto oli myös halukas ottamaan yrittäjän kanssa käyttöön yhteisen kirjanpidon pilviohjelmiston, jolloin yhteiskäyttö toiminnanohjausohjelmiston kanssa on mahdollista. Tilitoimiston halu ottaa haaste vastaan ja laittaa välineet kuntoon mahdollistaa myös asiakasyrityksen kasvun ja kehittymisen.

Case-aihe oli mielenkiintoinen sekä ohjaaville opettajille että opiskelijoille. Tutustuminen oikean yrityksen liiketoimintaan sekä toiminnan haasteisiin toi uutta näkökulmaa ja kontaktipintaa. Erityisesti pienenyrittäjien toiminnan ongelmat ja haasteet puhututtivat paljon.

Työskentely

Työskentely onnistui hyvin. Ryhmän tiiminvetäjä vastasi yhteydenpidosta tilitoimistoon ja yritykseen. Lisäksi hän piti ryhmää ajan tasalla eteen tulevista ongelmista ja haasteista. Ryhmälle perustettiin WhatsApp-ryhmä, joka oli kovassa käytössä. Se osoittautui erittäin tehokkaaksi viestintävälineeksi.

Opiskelijoiden asenne, motivaatio ja halu oppia uutta olivat korkealla. Tehtävien jakaminen ja aikatauluttaminen toivat työskentelyyn jännevyyttä ja alkutiedottamisen ongelmista huolimatta työt lähtivät hyvin käyntiin. Opettajien ja opiskelijoiden työskentely sujui hyvin ja tiedottaminen oli sujuvaa.

Alussa laadittu projektisuunnitelma toi hyvän pohjan työskentelylle ja

ryhmä eteni sen mukaan. Ongelmia aiheuttivat kokeilutunnusten saaminen ohjelmistoihin ja asiakasyrityksen kiireet.

Opiskelijoiden näkökulmasta hanke työllisti paljon ja he kokivat, että siitä yritysten saama hyöty ei ollut työpanoksen kanssa tasapainossa

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus ”Digitalisaatio tempaa mukaansa”

Case-työskentelymme aiheena oli löytää asiakasyritykselle sopiva toiminnanohjausjärjestelmä.

Työskentely alkoi epätietoisuuden vallitessa, koska projektin vaiheet ja eteneminen olivat haasteellisia hahmottaa etukäteen. Ensimmäinen yhteispalaveri kuitenkin selvensi tilannetta, ja viimeistään toisessa palaverissa projektin vaatimukset selkiintyivät.

Ensimmäisessä koko kehittämistiimin palaverissa olivat mukana myös tilitoimiston edustaja sekä yrittäjä. Silloin tutustuttiin syvemmin asiakasyrityksen liiketoimintaan, mikä oli hyvin mielenkiintoista. Esille tuli myös jonkin verran pienen yrityksen liiketoiminnan ongelmakohtia, johon tiimi alkoi etsiä ratkaisuja.

Työskentely oikeiden yritysten kanssa oli mielenkiintoista vaihtelua normaaleihin opintoihin. Kontakti varsinaiseen työelämään toi opiskeluun uutta näkökulmaa. Alkutiedottaminen ja projektin eteneminen olisi voinut olla havainnollistavampaa ja informatiivisempaa, jotta projektin vaiheet, vaatimukset sekä eteneminen olisivat olleet paremmin hahmotettavissa heti alusta alkaen. Digitalisaatio oli aiheena erittäin kiinnostava. Mielenkiintoista oli myös seurata tilitoimiston meneillään olevaa kirjanpito-ohjelmiston vaihdosta, sillä suunnitelmissa oli pilvipalvelun käyttöönotto asiakasyrityksille. On hienoa nähdä,

kuinka pienemmätkin yritykset kehittävät palveluitaan ja omaksuvat digitalisaation aikaansaamia mahdollisuuksia osaksi liiketoimintaansa.

Tiimityöskentely sujui kitkattomasti. Opettajien ja opiskelijoiden välillä kommunikaatio toimi moitteettomasti, ja kovimmassa käytössä oli tiimin oma WhatsApp-ryhmä. Joulu-tammikuussa alkoi kuitenkin asiakasyrityksen paras sesonki, joka jossain määrin pysäytti projektin etenemisen. Hanke työllisti yllättävän paljon ja koimme, että siitä saatava hyöty ei ollut työpanoksen kanssa tasapainossa.

KASVUYRITYKSEN KASSAVIRRAN HALLINTA

Saara Heikkonen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 11. Turbulentilla toimialalla suhdannevaihtelut ovat tavallisia ja ne voivat aiheuttaa yllättäviä tilanteita liiketoiminnassa ja vaikeuttaa kassavirran ennustamista. Tämän casen asiakasyritys oli kasvanut voimakkaasti, mikä on aiheuttanut haasteita kassavirtojen ennustamiseen ja hallintaan. Isoille yrityksille markkinoilla on kassavirran hallinnan työkaluja, mutta mikro- ja pk-yrityksille on vaikeampi löytää kassavirran ennustamiseen sopivaa ohjelmistoa. Asiakasyrityksellä oli myyntiä myös verkkokaupoissa ja niissä tapahtuvalle myynnin ennustamiselle piti löytää sopivia työkaluja.

Projektin tavoitteena oli luoda case-yritykselle ennustava kassanhallinnan suunnitelma, joka huomioi yrityksen kasvuhakuisuuden ja turbulentin toimialan suhdannevaihtelut. Mallin pitäisi soveltua erityisesti kasvaville mikro- ja pk-yrityksille. Isoille yrityksille markkinoilta löytyy jo monenlaisia

kassavirranhallintajärjestelmiä, mutta pienemmille yrityksille ei markkinoilta välttämättä löydy sopivaa ohjelmistoa. Alkutilanteessa tavoitteena oli tehdä suunnitelma ja kuvaus siitä, millainen kassanhallinnan työkalu olisi.

Toteutus

Projektin alkaessa kassavirtalaskelmat tehtiin asiakasyrityksessä Excelillä ja tarvittava tieto kerättiin käsin yrityksen ja tilitoimiston käyttämistä järjestelmistä. Yrityksellä oli käytössään toiminnanohjausjärjestelmä, jolla hoidettiin tarjoukset, projektinhallinta ja myyntilaskutus. Myyntilaskut siirrettiin tilitoimiston käyttämään kirjanpidon ohjelmistoon, jossa tapahtui saatavien perintä.

Ensimmäisessä työpalaverissa tavoite laajeni verkkokaupan kysynnän ennustamisen työkalujen selvittämiseen. Samassa työpalaverissa sovittiin myös nykyisten järjestelmien rajapintojen selvittämisestä.

Starttipalaverin jälkeen tiimi tutustui tilitoimiston ja asiakasyrityksen käyttämiin nykyisiin järjestelmiin ja määritteli, millaisia tietoja tarvitaan ja mistä tietoja saadaan. Tämän jälkeen keskityttiin keräämään tietoa verkkokaupan kysynnän ennustamisesta ja käytössä olevien ohjelmistojen rajapinnoista.

Verkkokaupoista, niiden kysynnän hallinnasta ja ennustamisesta sekä konversio-optimoinnista löytyi paljon tietoa. Käytössä olevien ohjelmistojen rajapintojen selvittäminen oli hankalampaa, mutta niistäkin tiimi sai kerättyä tietoa.

Toisessa työpalaverissa tiimi esitteli nykyisten ohjelmistojen rajapintoja ja työkaluja verkkokaupan myyntiennusteiden keräämiseen ja analysointiin. Seuraavassa työpalaverissa yrityksille esiteltiin tarkemmin verkkokaupan tiedonkeruu- ja analytiikka- työkaluja sekä kassavirran osatekijöitä.

Case-työskentelyssä kerättiin ja lajiteltiin ohjelmistojen taustatietoja ja saatiin aikaiseksi tekninen määrittelydokumentti, jonka avulla asiakasyritys voi rakentaa työkalun kassavirran hallintaan. Tämän lisäksi

tuloksena syntyi kattava selvitys verkkokauppojen kysyntäennusteiden analysoinnin ja hallinnan ohjelmistoista. Asiakasyrityksen tehtäväksi jäi valinta verkkokaupan kysyntäennusteiden analysoinnin ja hallinnan työkaluista.

Työskentely

Case-työskentelyn aiheen tiimi koki haastavaksi ja työlääksi, koska aihe painottui selkeästi tietojärjestelmiin ja tekninen osaaminen olisi helpottanut työskentelyä. Tiimissä oli mukana vain yksi opiskelija, jolla oli taustalla tietojärjestelmätieteen opintoja. Tiimityöskentely olisi helpottunut, jos mukana olisi ollut eri alojen opiskelijoita, joilta olisi löytynyt osaamisista laajan projektin tarpeisiin.

Verkkokaupoista, niiden kysynnän ennustamisesta ja työkaluista löytyi paljon tietoa, mutta aihe ei liittynyt selkeästi tiimin osaamisalueeseen eli laskentatoimeen. Tietoa löytyi paljon, mutta aihe oli todella laaja ja oleellisen tiedon etsimiseen, tarjolla olevien ohjelmistojen tutkimiseen ja vertailuun meni paljon aikaa. Aihe oli kuitenkin mielenkiintoinen ja monipuolinen, vaikka case-

työskentelyyn meni enemmän aikaa kuin alun perin oli arvioitu.

Haasteita aiheutti aluksi kokonais kuvan hahmottaminen ja aikataulu. Aikataulujen yhteensovittaminen asiakasyritysten, opettajan ja opiskelijoiden välillä oli ajoittain haastavaa, eikä yhteistä aikaa ollut helppo löytää. Opiskelijatiimissä tehtävien jakaminen oli helppoa, koska verkkokaupat ja tekninen määrittely oli helppo erottaa toisistaan. Verkkokauppojen kysyntään liittyvät tehtävät laajenivat työpalavereissa ja veivät aikaa alkuperäiseltä tavoitteelta, ennustavan kassanhallinnan työkalun suunnittelemiselta ja määrittelyltä.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus ”Digiongelmia tosielämästä”

Projektin aihe oli alussa kassavirran hallintaongelma, jossa piti rakentaa kassavirtasuunnitelmaa hallintaan, mutta myöhemmin tuli verkkokaupan kysyntäennusteisiin liittyviä tehtäviä, joissa tarvittavat tiedot ja tunteukset ovat aivan toisesta alasta kuin laskentatoimi ja kirjanpito. Sen takia projektissa tilitoimiston rooli jäi pienemmäksi.

Casen aihe tuli haastavaksi, koska tiimiimme olisi selkeästi kaivannut enemmän nimenomaan tietojärjestelmätieteen osaamista. Tiimissä oli vain yksi opiskelija, joka on aihetta opiskellut sivuaineena. Aihe muuttui yllättävän vaativaksi ja teknistä osaamista olisi kaivattu lisää, se olisi ainakin helpottanut työskentelyä.

Verkkokaupan kysyntäennustamiseen on olemassa useita ohjelmistoja, jotka osaavat analysoida verkkokaupasta saatuja tietoja ja niiden avulla ennustaa kysyntää. Aihe oli tosi laaja ja monivalintainen, koska nykyhetkellä on tosi paljon samankaltaisia ohjelmistoja. Löytyvien ohjelmistojen tutkimiseen, vertailuun ja raportointiin käytimme runsaasti aikaa, mutta saimme selkeästi aiheen prosessikuvauksen esille eli mitkä tiedot ovat hyödyllisiä jatkossa ja miten sekä millä niitä voidaan hyödyntää.

Projektin aikana syntyi ajatus, että se olisi ollut hyvä toteuttaa tietojärjestelmätieteen opiskelijoiden kanssa. Silloin voisi saada enemmän tietoja tietojärjestelmistä ja miten

siihen liittyviä ongelmia voisi teknisesti ratkaista.

Case-yritysten, opettajan ja opiskelijoiden aikataulujen yhteensovittaminen oli haastavaa ja suurin osa palaveriajoista menivät oppituntien kanssa päällekkäin. Kävimme starttipalaverin ja

loppupalaverin tilitoimistossa, kaikki muut palaverit tapahtuivat Skypen kautta.

Projektin aikana olemme tutustuneet siihen, minkälaisia digiongelmia voisi olla tosielämässä ja olemme löytäneet ratkaisuja omasta ja toisesta osa-alueesta.

TILITOIMISTON STRATEGIA JA TUOTTEISTUS DIGIMURROKSESSA

Helena Sjögrén, tutkijaopettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Pasi Syrjä, professori, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Leena Tynninen, yliopisto-opettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 12. Tilitoimistojen työ tulee muuttumaan lähitulevaisuudessa, johtuen pitkälti digitalisoitumisesta. Tässä projektissa lähdettiin kehittämään tulevaisuuden tilitoimistoa. Mitä tilitoimisto voi tarjota asiakkailleen, kun digitaalisuus tuo kirjanpitäjän työhön aikaa muuhunkin kuin kirjaamisiin.

Tämän casen aiheena oli pienen tilitoimiston liiketoimintastrategian ja palvelukonseptin kehittäminen digimurroksessa. Tilitoimisto haluaa pysyä mukana kehityksessä ja kehittää valmiuksia pärjätä digimurroksessa. Casen lähtötilanteessa oli jo ajatus, että työskentelyssä hyödynnetään palvelumuotoilun ja konseptoinnin menetelmiä ja käytetään siinä ulkopuolista asiantuntija-apua. Mielenkiintoista oli syventyä ajatukseen, että mistä arvo tilitoimistokentässä asiakkaalle muodostuu, minkälaisia

palvelupaketteja olisi hyvä koota ja mitä asiakas on valmis palvelusta maksamaan. Tavoitteena oli yleiselläkin tasolla selvittää, että mitä palvelumuotoilu ja konseptointi ja tuotteistaminen tilitoimistosektorilla mahdollistavat ja miten luodaan digitaaliseen ympäristöön pienelle tilitoimistoille sopiva liiketoimintamalli?

Tilitoimiston asiakkaat koostuivat kaiken kokoisista (pl. suuryritykset) yrityksistä ja lähes kaikilta toimialoilta. Pääasiassa tilitoimiston asiakkaat olivat lähialueelta. Tällä hetkellä tilitoimiston työntekijät tekevät kaikkea, mutta millaiset työnkuvat heillä ovat tulevaisuudessa?

Toteutus

Jo projektin starttipalaverissa päätettiin ostaa ulkopuolisen konsultin palveluita. Työ aloitettiin laatimalla projektisuunnitelma ja projektikartta. Seuraavaksi lähetettiin

tarjouspyynnöt viidelle palvelumuotoilun asiantuntijalle kahden workshop-päivän pitämisestä. Nämä päivät olivat strategian ja palvelukonseptin workshop- tai kehittämispäivät. Sopiva konsultti löytyi ja kehittämispäivät olivat erittäin onnistuneita. Päivien aikana käytimme useita palvelumuotoilun työmenetelmiä ja työkaluja.

Casen lopputuloksena tilitoimistolla on laadittuna ensimmäiset versiot liiketoimintastrategiaksi ja palvelukonsepteiksi digimurroksessa. Ymmärretään tilitoimiston nykytilanne paremmin ja selkeämmin. Casessa kuvattuja asioita lähdetään toteuttamaan ja kehittämään tilitoimistossa sen oman väen voimin.

Hanke on ollut erittäin mielenkiintoinen; olemme joutuneet miettimään asiakkuuksia ja hinnoittelua hyvin perusteellisesti. Samalla on käyty lävitse myös kannattavuusnäkökulmaa asiakkaittain. Uusi hinnoittelumalli ja palvelupaketit on tarkoitus ottaa käyttöön (tilitoimiston toimitusjohtaja).

Mitä casen tuloksista voidaan sitten päätellä? Pienet ja keskisuuret tilitoimistot, jopa isotkin, miettivät samoja kysymyksiä ja miettivät miten säilyttävät kilpailukykinsä toimialan murroksessa. Digitalisaatio on toimialalla vauhdissa ja vauhti vain kiihtyy. Ja kuten casessa tuli esille, kilpailukyvyyn säilyttäminen ja kehittäminen vaativat tilitoimistossa asioiden kehittämistä monella osaluueella. Pienellä tilitoimistolla samanaikaiset muutokset vievät paljon resursseja ja aikaa. Tilitoimistoalan yrittäjien tuleekin olla aktiivisia toimintojen kehittämisessä tai etsiä osaavaa kumppania. Pienten toimistojen on kuitenkin hyvin haastavaa pärjätä yksin, tämän vuoksi yrityskauppoja alalla tulee paljon. Samalla kun yrityksiä toimintatavat muuttuvat myös koulutuksen on muututtava, mikä käsitys vain vahvistui casen aikana.

Tärkeä havainto mielestäni on, että tilitoimistoyrittäjien, jotka haluavat pysyä kehityksessä mukana, on syytä ottaa vastaan omaa toimistoa koskevaa opastusta ja ohjausta viimeistään nyt – parasta on juuri tämän tyyppinen ulkopuolisen asiantuntijan avulla tapahtuva räätälöity kehittämishanke. Se on

panostus, joka maksaa itsensä takaisin ja antaa näkökulmaa eteenpäin monessa suhteessa. (tilitoimiston toimitusjohtaja).

Työskentely

Case-työskentely vastasi ennako-odotuksia ja onnistui hyvin, kaksi tehokasta workshopia oli parasta antia. Kouluttajan kokoamat ehdotukset strategiaksi ja palvelukonsepteiksi toivat hyvän lopputuloksen.

Opiskelijan blogi-kirjoitus ”Pienen tilitoimiston haasteet digimurroksessa”

Tämä case oli erittäin antoisa projekti. Lähdimme liikenteeseen tilitoimiston tarpeista uudistaa strategiaa, sekä muokata hinnoittelua vastaamaan tätä päivää.

Heti alkupalaverista huomasimme, että tapaus tulee olemaan todella haasteellinen. Ei mennytkään pitkään, kun kaikki ymmärsimme tarvitsevamme ja haluavamme ulkopuolista konsultointia. Saimme pienten vastoinkäymisten jälkeen mukaan todella ammattitaitoisen konsultin.

Itse en ollut aiemmin toiminut tällaisessa projektissa, ja konsulteista ei ollut mitään kokemusta. Mutta se määrä oppimista, mikä tämän projektin myötä tuli, avasi silmiäni todella. Konsultin vetämänä pidimme kaksi workshop-päivää, mitkä pitivät sisällään huikean määrän ideoita ja ajatuksia.

Oli mukava nähdä myös, kuinka sitoutuneita tilitoimiston väki oli tässä casessa ja kuinka paljon hekin joutuivat miettimään asioita workshop-päivissä. Koska minulla ei ole tilitoimisto kokemusta ja olin välillä hieman sivuosassa, niin oli hyvä huomata, ettei tämä projekti ollut alan ammattilaisillekaan kovin helppoa.

Saavutimme kuitenkin päämäärämme, loimme uuden strategian, sekä palvelupaketit tilitoimistolle. Tämä case meni maaliin erittäin hyvin. Oppilaitokset saavat tästä irti paljonkin. Itse sain kokemusta, mitä koulu yksinään ei pysty tarjoamaan. Kiitos kaikille mukana olleille ja kiitos, että sain olla mukana tässä casessa.

TILAUSPROSESSIEN MALLINNUS JA KEHITYSVAIHTOEHTOJEN KULUVERTAILU

Jukka Sirkiä, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 13. Case aihe valittiin asiakasyrityksen yhteyshenkilöiden ohjeistuksella. Tarkoituksena oli valita yksi asiakasyrityksen prosesseista, jossa olisi selkeä kehittämiskohta. Casen prosessiksi valikoitui tilausprosessi, jonka tilauskäytännössä oli selkeä ongelmakohta. Tämän prosessin kehittäminen oli paras vaihtoehto hankkeelle, sillä hankkeen aikaväli oli kokonaisuudessaan varsin lyhyt.

Prosessia oli tarpeen kehittää myös monen eri toimijan näkökulmasta. Casen toteuttamisella pyrittiin saamaan uusia näkökulmia prosessin kehittämiseen ja tavoitteena oli tarkastella mahdollisia parannusehdotuksia prosessin ongelmaan sekä käsitellä siihen liittyviä kustannustekijöitä.

Toteutus

Prosessin solmukohta oli tilauksen tekemisessä, jossa tapahtui ylimääräistä työtä. Syynä tähän oli

se, että varsinaisen järjestelmän käyttäminen koettiin hankalaksi. Työajasta, joka kuluu tilausten tekemiseen, laskettiin kustannuksia eri skenaarioissa.

Casessa haettiin vastauksia ensisijaisesti siihen, miten kustannuksia saataisiin vähennettyä. Casen aikainen toimintatapa oli kaikista kallein vaihtoehto ja kulutti eniten aikaa jo olemassa oleviin vaihtoehtoihin verraten.

Case oli ennen kaikkea suunnattu asiakasyrityksen tarpeisiin. Tilitoimiston avulla tutustuttiin yhteen vaihtoehtoon, robotiikkaan, joka oli heillä kokeilussa. Lisäksi tilitoimistolta saatiin käyttöön kustannustietoja robotiikkavaihtoehdon tarkasteluun.

Työn teoriaosuudessa käsiteltiin prosesseja, niiden parannuskeinoja ja prosessin mallintamista. Teoriaa kerätiin kirjallisuudesta, tieteellisistä artikkeleista ja aiheeseen liittyviltä verkkosivuilta.

Työ aloitettiin käsittelemällä teoreettista pohjaa aiheesta. Teoria jaettiin kolmeen osaan, josta jokainen opiskelija kirjoitti oman osansa. Teorian jälkeen tutustuttiin esimerkkiprosessiin paremmin vierailamalla asiakasyrityksessä, josta saatiin hyvää informaatiota prosessin toiminnasta. Selvinnyt lisäinformaatio jaettiin tekijöiden kesken ja jokainen kirjoitti heille määrätyn osuuden raporttiin.

Casen ratkaisua mietittiin asiakasyrityksen toiveen mukaan pääsääntöisesti vain teoriassa. Casen konkreettisena lopputuloksena asiakasyritys sai päätöksenteon tueksi laajalti tiimin laatimaa teoriapohjaa. Lisäksi tilausprosessiin ja sen ongelmaan perehdyttiin kunnolla ja projektin tuloksena saatiin myös mallinnus esimerkkiprosessista, jossa hyödynnetään robotiikkaa.

Työn loppuvaiheessa projektisuunnitelman loppuosaa muokattiin hieman johtuen aiheen määritelmän muuttumisesta. Alkutilanne säilyi kuitenkin samana. Case-aiheessa oli paljon positiivisia asioita. Se oli riittävän laaja ja konkreettinen. Se oli myös

muokattavissa oleva ja opiskelijat saivat vaikuttaa siihen melko paljon itsekin. Toisaalta aiheen rajaus oli lähes koko työskentelyajan melko epätarkka, joka teki työskentelystä haasteellisempaa. Aihe saattoi olla myös liian laaja käytettävissä olevaan aikaan nähden.

Työskentely

Yleisesti ottaen työskentely sujui hyvin. Aiheen muodostaminen tuli yllätyksenä, sillä aluksi oli käsitys, että se olisi pääpiirteittäin muotoiltu valmiiksi. Tämä hidasti case-työskentelyn käynnistymistä.

Case-tiimin opiskelijoiden haasteena oli eri oppilaitoksissa opiskelu ja näin ollen hyvin erilaiset aikataulut, jotka hankaloittivat tapaamisten sopimista. Yhteydenpito ja tehtävien jako onnistuivat kuitenkin ongelmitta yhteisen ryhmäkesustelun kautta ja tiedostojen jakaminen oli vaivatonta. Yritysten kanssa työskentely oli opettavaista ja mukavaa vaihtelua normaaliin opiskeluun. Tämä antoi myös uusia näkökulmia yleisesti, mistä on varmasti myös hyötyä jatkossa.

***Opiskelijoiden blogi-kirjoitus
"Projektityöskentelyä"***

Toteuttamamme projektin aiheena oli asiakasyritykseltä saatu prosessi ja meidän tiimin tarkoituksena oli etsiä erilaisia vaihtoehtoja prosessin toimivuuden parantamiseksi. Työskentely oli mielenkiintoista, sillä pääsimme tutustumaan prosessiin perusteellisesti. Projektin ohella tutustuimme robotiikkaan ja siihen, kuinka sitä hyödynnetään yrityksissä.

Case opetti meille paljon projektityöskentelystä ja paransi varmasti jokaisen vuorovaikutustaitoja entisestään. Aiemmin varsin teoriapohjaisiin opintoihin saatiin uutta näkökulmaa käytännössä suoritettavien tehtävänantojen muodossa. Tärkeimpänä asiana projektin kannalta voidaan pitää sitä, että pääsimme työskentelemään yritysten kanssa ja näkemään, kuinka prosessien muodostaminen

sekä työstäminen oikeasti tapahtuvat. Oli mielenkiintoista päästä tekemään yhteistyötä niin eri oppilaitosten kuin yritystenkin kanssa.

Aihe oli hyvin laaja ja monivaiheinen, joten perusteellisen ratkaisun tuottaminen case-työhömme näin lyhyellä aikavälillä ei ollut mahdollista. Olemme silti tyytyväisiä tuotokseemme ja toivomme siitä olevan myös hyötyä hankkeen jatkuessa. Hankkeen aloituksen osalta kehittämistä olisi ollut työskentelyyn valmistautumisessa etukäteen paremmin, jotta projektin alkuvaihe saataisiin toimimaan sujuvammin. Asiakasyrityksien tiedottaminen projektin tavoitteista ja kulusta olisi myös voitu tehdä huolellisemmin. Kokonaisuutena kurssi oli kuitenkin erilainen ja opettava kokemus.

DIAGNOSTINEN MITTARISTO KÄYTTÖASTEIDEN SEURANTAAN

Antero Tervonen, yliopisto-opettaja, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

Case 14. Projektin tarkoituksena oli ideoida ja kehittää ratkaisu asiakasyrityksen sisäisen kommunikaation ja tiedonvaihdon parantamiseen Digitalous-hankkeen teeman mukaisesti, jolloin käytössä olevien järjestelmien keräämän tiedon hyväksi käyttäminen liittyi projektiin olennaisesti.

Projektin lopputuotoksena syntyi ratkaisu, jonka nähtiin tukevan toimeksiantajien ydintoimintaa.

Toteutus

Projektityöskentely piti sisällään kolme vaihetta: projektin aloituksen, casen työstämisen ja loppuyhteenvedon. Case aloitettiin kahdella starttipalaverilla, joiden tarkoituksena oli kartoittaa toimeksiantajien tarpeita sekä hankkia kokonaisvaltaista ymmärrystä tulevasta projektista.

Alkutapaamisten jälkeen projektin suunnaksi muodostui dashboard -

tyyppisen "johdon työpöytä" -ratkaisun toteuttaminen asiakasyrityksen toimitusjohtajan ja talousjohtajan tarpeisiin. Dashboardin alkuperäisenä ajatuksena oli kuvata asiakasyrityksen ydintoiminannalle keskeisiä tunnuslukuja, seurata niiden kehittymistä sekä mahdollisesti tarjota ennusteita esimerkiksi 1 - 6 kuukauden päähän. Esitetyn kaltainen työkalu voisi lisäksi toimia myös havainnollisena välineenä koko henkilöstölle.

Kehittämistiimi esitteli laatimansa johdon työpöytä -ajatuksen perustuvan tuotoksen kolmannessa työpalaverissa ja sitä oli tarkoitus edelleen kehittää tapaamisen jälkeen, sen vaikuttaessa lupaavalta ja toteuttamiskelpoiselta. Kävi kuitenkin ilmi, että asiakasyrityksen nykyinen järjestelmätoimittaja on kehitellyt vastaavaa ajatusta ja se olisi saatavilla jo lähitulevaisuudessa osana nykyistä järjestelmää.

Uusi tilanne pakotti tiimin palaamaan suunnittelupöydän ääreen ja aloittamaan ideoinnin lähes lähtötilanteesta alussa laaditun projektikartan antamissa puitteissa. Uuden suunnan määrittäminen vaati kokonaisvaltaisempaa käsitystä, jolloin oli luontevaa, että tiimi tapasi asiakasyrityksen väkeä uudelleen. Tapaamisessa haettiin projektille uusi suunta.

Yleisesti voidaan sanoa, että käyttöaste on yksi asiakasyrityksen toiminnan keskeisimmistä tunnusluvuista. Käyttöaste on enemmän tulosmittarin (lagging indicator) kuin ennakoivan mittarin kaltainen (lead indicator), jolloin sen käyttäminen osana mittaristoa ei ole luonteeltaan tarpeeksi diagnostinen ainakaan toiminnan proaktiivisen kehittämisen näkökulmasta. Tiimi kehittäkin uuden mittarin käyttöasteiden seurantaan.

Mittarin avulla pyritään viestimään prosessin etenemisestä sekä lisäämään kahdensuuntaista tiedonvälitystä, molempien osapuolten voidessa vaikuttaa mittarin kehityssuuntaan omilla toimillaan. Lähtötilanteessa mittari saa arvon X ja uuden

tuotantoprosessin käyttöönoton seurauksena keskimääräisen tyhjäkäynnin tulisi kehittyä suotuisaan suuntaan. Mittari voitaisiin sisällyttää esimerkiksi osaksi asiakasyrityksen intraa, jolloin se olisi esillä koko henkilöstölle. Mittarin kehityssuunta tulisi seurata vähintään viikoittain, jolloin toimenpiteiden vaikutuksia on mahdollista arvioida systemaattisesti.

Työskentely

Kokonaisuudessaan tiimin case-työskentely onnistui hyvin ja melko nopeasti löytyi yhteisymmärrys projektin suunnasta. Opiskelijat kokivat saaneensa hyvin tukea projektin asiantuntijaopettajalta, joka oli mukana myös toimeksiantajien tapaamisissa. Myös yritykset tarjosivat tiimin tarpeisiin riittäväksi katsottavan määrän taustatietoa, materiaalia sekä tukea projektin eteenpäin viemiseen.

Projektin etenemistä seurattiin noin kahden kuukauden välein pidetyissä työpalavereissa, joissa kehittämistiimi esitti saavutettuja tuloksia. Lisäksi niissä keskusteltiin, miten projektissa tulisi edetä, vaikka päävastuu projektin eteenpäin

viemisestä olikin kokonaan opiskelijoilla. Tiimin sisäinen työnjako oli tasapuolinen, eikä suurempaa työnjakoa ollut tarpeen tehdä. Projektin aikana tiimi piti yhteyttä sähköpostin välityksellä sekä WhatsApp-ryhmäkeskusteluihin. Työpalavereiden välisenä aikana tiimi kokoontui työskentelemään projektin pariin aina muutaman tunnin kerrallaan. Yritys-oppilaitos-tiimissä tärkein opittu asia opiskelijoiden mielestä oli osapuolten välisen jatkuvan kommunikaation merkitys projektin suunnitelmallisen etenemisen näkökulmasta. Kommunikaatio ja sen kehittäminen olivat läsnä myös case-ratkaisussa.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus "Projekti on oppimisprosessi"

Lähtötilanne

Projekti alkoi syyskuussa 2016 Digitalous 2025 -aloitustilaisuudella. Tapahtumassa oli puhumassa taloushallinnon parissa tavalla tai toisella työskenteleviä ihmisiä ja sen tarkoituksena oli innostaa projektin työväkeä toimintaan. Tapahtumassa kannustettiin lisäksi olemaan aktiivisia, sillä vuoteen 2025 mennessä monet projektin asiat ovat

vähintäänkin jo arkipäivää ja niitä on mahdollista pureskella jo vuonna 2017.

Projektin toimintatavaksi muodostui Case-työskentely, joka oli ainakin oman ryhmäni kohdalla uusi, joten odotuksia ei juuri ollut. Työskentelytapana tämä on äärimmäisen mielenkiintoinen, mutta vaatii paljon oma-aloitteisuutta ja aktiivisuutta, jotta homma saadaan toimimaan ryhmän kanssa. Tästä suuri kiitos myös yrityksen edustajille, jotka ottivat meidät opiskelijat vastaan tavalla, jossa meidän mielipiteitä oikeasti kuunneltiin ja emme olleet vain opiskelijoita.

Projekti on oppimisprosessi

Ryhmätyöskentelyn toimivuus ja työnjaon merkitys korostuivat, mitä kauemmin projektia tehtiin. Jatkuvan kommunikaation ja ajantasaisuuden merkitys korostuivat projektin edetessä, jotta projekti eteni asiakasyrityksen ja tilitoimiston haluamaan suuntaan. Samalla vielä syksyllä pitkältä tuntunut aika syyskuusta maaliskuuhun meni lopulta yllättävän nopeasti ja vastaavasti tuli huomattua, miten ja miksi projektit venyvät myös

oikeassa työelämässä. Ajankäytön ja aikataulujen yhteensovittaminen monen eri tahon kanssa on haastavaa, mutta palaverien lukkoon lyöminen heti projektin alussa auttoi tämän ongelman selättämisessä.

Valmistautumisen merkitys

Tärkein yksittäinen oppimamme asia on varmasti tiedonhaun merkitys sekä materiaaleihin tutustumisen tärkeys erityisesti työpalaveri-ihin mennessä. Näin molemmat osapuolet ovat mahdollisimman samalla ajatuksen tasolla ja tapaamisesta saadaan kaikki hyöty irti. Lisäksi tällä tavalla pystyy osoittamaan olevansa pätevä toimien paineen alla murtumatta. Toimintatapa seuraa varmasti mukana myöhemmin eteen tulevissa projekteissa niin koulun kuin työelämän puolella.

Projekti on varmasti koko ammattikorkeakoulun opiskeluajan mieleenpainuvimpia tapahtumia. Ajatuksia projektin aikana vaihtaessa, huomattiin, kuinka asiat käytännössä toimivat oikeassa työelämässä ja projektista sai lisämotivaatiota opiskella asioita,

tietäen mihin ja miten niitä käytetään oikeassa maailmassa.

Työskentely kehittämistiimissä

Projektissa saimme tuntumaa työelämään toimiessamme asiakasyrityksen ja tilitoimiston kanssa yhteistyössä. Lisäksi vuorovaikutustaidot paranivat ja vastuunottokyky nousi aivan toisenlaiselle tasolle, koska projektissa työskenneltiin oikeiden yritysten, lukujen sekä todellisten ongelmien kanssa. Uskallan väittää, että projekti ei olisi ollut läheskään yhtä mielenkiintoinen, jos se olisi toteutettu koeympäristössä.

Loppusanat

Case-työskentely on äärimmäisen käyttökelpoista tämänkaltaisissa projekteissa, mutta se vaatii jokaiselta osapuolelta aktiivista osallistumista. Onnistuessa todennäköisesti jokainen hyötyy saaduista tuloksista. Toivottavasti jatkossa jokaisella taloushallinnon opiskelijalla olisi mahdollisuus osallistua vastaavanlaiseen projektiin, sillä maailma avautuu aivan eri tavalla ja näkemys laajenee huomattavasti perusopiskelua paremmin.

KASSAKIRJANPIDON SELKEYTTÄMINEN

Tarja Muikku, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 15. Casen aiheena oli asiakasyrityksen kassakirjanpidon selkeyttäminen. Projektin päätavoitteina oli kassan järjeistäminen ja kirjanpidon helpottaminen tilitoimistoa varten. Kassan täsmäyttämässä oli ollut projektin alkaessa ongelmia ja se oli aiheuttanut ongelmia myös varsinaisessa kirjanpidossa.

Kohde on valittu sen takia, että myynnin ja kassan täsmäyttämisen kanssa oli ollut ongelmia. Yrityksellä on niin käteismyyntiä, pankki- ja luottokorttimyyntiä, automaattimyyntejä, velkakirjalla myyntejä, erilaisilla maksu- ja lahjakorteilla myyntejä, alennuskortteja yms. sekä yrityksen kautta hoidettiin raha-automaattiyhdistyksen pelikoneiden tilitykset. Käteisen rahan käsittelyn toimintatavat eivät olleet ajanmukaisia, riittävän selkeitä ja yksinkertaisia. Asiakasyrityksessä on kassa- ja korttiosastoja ja nostoja ostojen yhteydessä. Suurimpana aiheuttajana kassakirjanpidon

sekavuudessa oli väärät toimintatavat. Työntekijät laskivat päivän kassan vasta seuraavana aamupäivänä ja kassan täsmäytys oli puutteellista.

Casen toteutuksella tavoiteltiin sitä, että asiakasyritys pystyisi pitämään kassakirjanpidon kunnossa ja tilitoimistolla olisi helpompaa kirjanpitoa tehdessä, joten tämä oli yhtä tärkeä projekti sekä tilitoimistolle, että asiakasyritykselle.

Toteutus

Starttipalaveri oli tilitoimiston tiloissa ja siihen osallistuivat kaikki kehittämistiimin jäsenet. Casen toteutus lähti liikkeelle projektisuunnitelman laadinnalla, missä vaiheessa ja milloin tehdään mitään. Seuraavaksi tiimi kävi tutustumassa asiakasyritykseen. Katsoivat paikkoja ja tutustuivat, että miten asiat siellä toimivat. Seuraavaksi oli tapaaminen, jossa esiteltiin projektisuunnitelma.

Projektisuunnitelman esittelemisen jälkeen selvitettiin lain vaatimuksia käteisen ja kassan raportoinnissa ja

näitä asioita esiteltiin tapaamisessa. Opiskelijat ja vastuopettaja järjestivät myös omia välitapaamisia, joissa käsiteltiin projektin etenemistä ja työnjakoa.

Jos projekti onnistui, asiakasyrityksen kassan kanssa ei pitäisi olla enää ongelmia. Parhaiten sen vaikutukset näkyvät kirjanpidossa ja tilitoimiston toiminnassa. Projektin aikana hankittiin työkalut, joilla asiat voidaan korjata ja vasta projektin loputtua ne laitettiin käytäntöön, jolloin oikeasti nähdään, miten tiimi pystyi vaikuttamaan asiakasyrityksen toimintaan ja tilitoimiston työskentelyyn. Asiakasyrityksen omien sanojen mukaan, tiimin toiminta projektin edetessä auttoi yritystä ja he kokivat, että projektista oli hyötyä ongelmien ratkaisussa.

Opiskelijoiden mielestä case oli kokonaisuudessaan hyvin erilainen kokemus verrattuna muihin opintoihin ja se toi vaihtelua. Yhteistyö ja viestintä tilitoimiston ja asiakasyrityksen kanssa sujui hyvin ja heiltä sai tarvittavaa tietoa. Negatiivisena asiana projektissa oli projektin tavoitteen ja yrityksen ratkaistavan ongelman löytäminen ja

sen ymmärtäminen casen alussa. Kehittämistiimin toiveena olisi, että jatkossa asiakasyrityksiä voisi kartoittaa paremmin, jos haluaa projektin liittyvän läheisemmin digitalouteen.

Työskentely

Projekti oli alussa hieman epäselvä, eivätkä opiskelijat ja opettaja tienneet miten sen työstämistä olisi pitänyt aloittaa. Varsinainen työstämisen kohde ja asiakasyrityksen ongelma ei tullut aluksi täysin selväksi. Projekti ei alussa tuntunut kovinkaan laajalta ja työmäärä jossain määrin vastasi odotuksia, sillä projektissa ei ollut montaa ratkottavaa ongelmaa.

Tiimin yhteydenpito toimi lähes kokonaan sähköpostin välityksellä. Työtehtävät jaettiin joko tapaamisten yhteydessä tai sähköpostitse, jolloin jokaiselle opiskelijalle tuli jotakin tehtävää. Tiimin välinen työskentely toimi kohtalaisesti, sillä välillä tuli kommunikaatio-ongelmia.

Esimerkiksi yksi välitapaaminen jouduttiin siirtämään tapaamisen unohtamisen takia. Muut tapaamiset sen sijaan onnistuivat hyvin ja niissä selvisi uusia huomioitavia kohtia. Casen tavoitteet eivät tiimin mielestä

täysin vastanneet sitä mitä todellisuudessa tehtiin, sillä projekti ei ollut yhteydessä digitalouteen kovinkaan paljoa.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus ”Projektityöskentelyn haasteet”

Projektinamme oli järkeistä asiakasyrityksen kassakirjanpitoa ja samalla helpottaa tilitoimiston työskentelyä. Aluksi projektin työtehtävät ja tavoitteet olivat epäselviä, mutta projektin edetessä ne selvenivät. Kävimme asiakasyrityksessä katsomassa, miten asiat siellä tapahtuvat. Tästä saimme hyvän kuvan siitä miten oikeassa elämässä asioiden ja tavoitteiden suorittaminen ei ole aina niin suoraviivaista ja yksinkertaista.

Työskentely sujui projektin aikana suurimmaksi osin hyvin ja yhteydenpito opettajan, opiskelijoiden ja yritysten välillä oli sujuvaa. Alun perin meillä oli enemmän tavoitteita, mutta niitä

karsittiin pois ja keskityimme oleellisiin seikkoihin. Emme varsinaisesti perehtyneet mihinkään uusiin ohjelmiin, vaan pysyttelimme tuttujen asioiden ympärillä.

Ehdottaisin, että jatkossa case-työskentelyyn etsittäisiin ja valittaisiin paremmin yrityksiä, joilla olisi selvä ongelma ja mielikuva siitä mitä tavoitteita projektityöskentelyltä odotettaisiin. Kyseinen projekti ei tarjonnut meille kovinkaan paljoa tekemistä, mutta siitä opittiin uutta liittyen yritysten käytännön toimintaan. Uskomme, että työpanoksestamme oli hyötyä asiakasyritykselle ja tilitoimistolle.

Projekti oli kokonaisuudessaan hyvin erilainen kokemus verrattuna muihin opintoihin, sillä itse täytyi pitää kiinni aikatauluista ja koulun ulkopuolisilla henkilöillä oli odotuksia meitä kohtaan. Täten opimme projektin edetessä myös vastuullisuudesta ja tämä antoi pientä kuvaa siitä, mitä työelämässä joutuisi tekemään.

SUUNNITELMA SÄHKÖISEKSI RAHTIKIRJAKSI

Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu
Antti Ylä-Kujala, nuorempi tutkija, Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Kuvaus

CASE 16. Casen aiheena oli luoda paranneltu versio yhtiön vaihekaaviosta, jossa yrityksen liiketoimintaprosessi on mallinnettu tarjouspyynnöstä kirjanpitoon. Tulevaisuudessa virtaviivaistettu vaihekaavio, siihen liittyvä teoria sekä ratkaisuehdotukset voivat toimia pohjana toiminnan sähköistämiseksi. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi päätös siirtyä sähköisen rahtikirjaan. Tilitoimiston casesta saama hyöty liittyy mukana oloon: jos siirtymä sähköisiin rahtikirjoihin tehdään case-ratkaisun pohjalta, on tähän muutokseen helpompi mukautua.

Ennen ensimmäistä tapaamista ja työskentelyn aloitusta asiakasyritys oli yksilöinyt toimintansa ongelmakohtaksi paperiset rahtikirjat, joista haluttaisiin päästä eroon. Samalla haluttiin selvittää mahdollisuutta automatisoida laskutusta ja talouslukujen arviointia sekä näiden sähköisten arkistojen analysointia. Ongelmakohta,

paperiset rahtikirjat, on seurausta alan perinteistä: rahtikirjojen sähköistäminen on prosessi, joka vaatii tietoa, taitoa ja panostusta. Iso yritys voi tarvittaessa kehittää tarvitsemansa järjestelmän itselleen, kun taas pienet ja keskisuuret yritykset joutuvat luovimaan tarpeiden ja resurssien välillä.

Ensimmäisessä palaverissa päädyttiin siihen, että case-työskentelyn aikana tulisi nykyisestä vaihekaaviosta löytää ne prosessivaiheet, jotka syövät aikaa ja joita voitaisiin sujuvoittaa. Tähän virtaviivaistamiseen liittyen etsittiin ratkaisukeinoja näille pullonkaulakohdille. Ratkaisuisissa pyrittiin manuaalisuuden poistamiseen, ja sitä kautta virheiden ja tarkastuskertojen vähentäminen. Analytiikkaan liittyvät kysymykset jätettiin tässä vaiheessa ratkaisematta, ja niitä voidaan selvittää jälkikäteen tehtävällä omalla tutkimuksella.

Teoria-aineistossa keskityttiin suurelta osin sähköisen rahtikirjan

mahdollisuuksien selvittämiseen. Löydetty teoria tarjosi tukea siihen, miksi ja miten kuljetusalan yritykset voivat sähköistää toimintaansa. Teorioita tutkiessa keskityttiin löytämään yritykselle sopiva lähestymistapa ratkaisemalla ensin se, kenelle kaikille (asiakasyrityksen toimisto, kuljettajat, vastaanottava yritys) halutaan antaa tietyt oikeudet (luku- ja kirjoitusoikeudet) ja mihin tieto säilötään.

Toteutus

Case eteni hyppäyksissä, jotka olivat sidoksissa starttipalaverissa sovittuihin tapaamispäiviin. Ennen ensimmäistä tapaamista selvitettiin case-kohteen taustat, hankittiin alustavaa aineistoa mahdollista ratkaisua varten ja mietittiin millaisia tavoitteita casen ratkaisua varten voisi olla. Taustojen selvityksessä tutustuttiin yritysten internet-sivuihin sekä muuhun tietoon, mitä niistä oli löydettävissä. Näitä tietoja hyödyntäen pyrittiin ratkaisemaan niitä ongelmakohtia, jotka asiakasyritys toivoi selvitettävän.

Myöhemmin opiskelijat saivat taustatietoina myös lukuisan määrän yrityksen sisäistä materiaalia, tarjouspyynnöistä myyntilaskuihin

asti eli koko tutkimusketjusta. Nämä lisäsivät opiskelijoiden ymmärrystä siitä, mitä yrityksessä todellisuudessa tehtiin.

Ensimmäisen tapaamisen jälkeen casen lopputulostavoitteeksi yksilöityi parannellun vaihekaavion luominen ja vaihtoehtojen tarjoaminen ongelmakohtien ratkaisuun. Muutoskohteita olisivat tässä tapauksessa inhimillisten virheiden ja manuaalisuuden poistaminen mahdollisimman suurelta osin. Tieto haluttaisiin saada pilvipalveluun, jossa se olisi näkyvillä, mutta kuittausoikeudet olisi rajoitettu vain tietyille osapuolille. Selvityskohteita olivat muun muassa se, voisiko kuljettajien rooli tässä kaikessa olla mahdollisimman pieni ja voisiko rahat hyväksyä sähköisesti muualta käsin nykyisten paperisten kuormakirjojen sijaan?

Ensimmäisessä kokouksessa käsiteltiin kattavasti myös sitä, millaisia ohjelmistoja yrityksellä on käytössään sekä sitä, millaisia hyötyjä muutoksista voisi asiakasyritykselle olla. Tällaisia olivat muun muassa analysointimahdollisuuksien laajeneminen (muun muassa

tunnuslukujen tarkistaminen ja mahdollinen hinnoitteluapu tuleviin samankaltaisiin projekteihin) sekä laskutuksen siirtäminen tilitoimistolle.

Ennen toista palaveria tehtiin projektiin liittyen alustava projektikartta ja -suunnitelma. Toisessa tapaamisessa käytiin nämä läpi, ja todettiin projektisuunnitelman tarvitsevan pieniä muutoksia casen taustoihin ja tavoitteisiin liittyen. Sovittiin, että ennen seuraavaa tapaamista projektisuunnitelmaa muokataan tarvittavista kohdista, ja työstetään yrityksen vaihekuvauksesta kuvallinen malli. Vaihekuvauksesta tehtiin ensimmäisen version jälkeen toinen, paranneltu versio, kun ryhmän vastuuopettaja esitti parannusehdotuksia.

Kolmannessa tapaamisessa esiteltiin valmis projektikaavio, ja keskusteltiin löydetyistä pullonkaula-kohdista. Käytiin läpi myös kaavioon liitettyjen tilastojen termejä ja lyhenteitä.

Ennen neljättä tapaamista yritettiin hankkia ratkaisukeinoja vaihekaavion ongelmakohtiin. Tiimi keskittyi tiedonhaussa suomenkielisiin lähteisiin, eikä saatu

tietomäärä ollut tarpeeksi kattava. Neljännessä tapaamisessa todettiinkin tarve haun laajentamiseen myös englanninkielisiin lähteisiin. Tapaamisessa esiteltiin myös paranneltu versio vaihekaaviosta.

Viimeinen tapaaminen oli kokoava tapaaminen, jossa esiteltiin löydetty ratkaisuvaihtoehdot sekä loppuraportti päällisin puolin. Teoriaosio oli laajentunut englanninkielisten lähteiden ansiosta, ja se tuki ratkaisuvaihtoehtoja.

Casen lopputuloksena on paranneltu vaihekaavio yrityksen toimintaprosessista. Tämän lisäksi on pyritty etsimään ratkaisuvaihtoehtoja sille, miten laskutuksen solmukohdat voitaisiin oikaista. Näiden teoreettisten kehitelmien avulla asiakasyritys voi halutessaan myöhemmin pyrkiä konkreettiseen versioon näitä teorioita hyödyntäen. Käytännön muutos on siis tässä kohtaa vielä melko näkymätöntä, mutta potentiaali isoihin muutoksiin on olemassa.

Yleisesti voidaankin todeta, että asiakasyrityksen

sähköistymispyrkimys on tyypillinen alalle. Sen haastavuus on linjassa muihin samankaltaisiin pieniin ja keskisuuriin kuljetusalan yrityksiin, joilta puuttuvat isojen yritysten resurssit rakentaa oikeanlainen järjestelmä alusta alkaen kokonaisuutena. Projektin aikana nämä haasteet tulivat esiin muun muassa siinä, että tietoa oli hyvin vähän saatavissa, ja löydetty tieto oli usein hieman aiheen ohi. Case-aihe oli siis erittäin ajankohtainen, ja löydetyistä ratkaisuista on toivottavasti hyötyä asiakasyritykselle.

Asiakasyritys voi hyödyntää case-ratkaisuna löydettyä teoriaa myöhemmin, jos se päättää jatkaa sähköisen rahtikirjan kehittämistä. Tämänkaltaisen projekti voisi sopia jollekulle soveltuvan alan opiskelijalle lopputyön aiheeksi.

Työskentely

Case-työskentely toimi ryhmässä hyvin onnistuneesti ja ennakkoodotuksia vastaavasti. Työskentelyn aikana välttyttiin suuremmilta vastoinkäymisiltä, vaikka projektikarttaa tehdessä olikin kirjattu yhdeksi keskeisimmäksi riskiksi aikataulutukselliset ongelmat. Pientä

haastetta ainakin osalle opiskelijoista toi normaalin koulutyön ja projektimaisen työn yhdistäminen, ja ajoittain oli kiire, että ehdittiin valmistautua tapaamisiin kunnolla.

Projektin aikana huomattiin, että tiimissä, jossa on usean eri organisaation edustajia, on erittäin tärkeää löytää yhteisiä yhteydenpitokanavia, kuten sähköposti tai jokin pilvityökalu, jotta projektin on mahdollista edetä työpalaverienkin välissä. Yhteydenpito projektin aikana eri organisaatioiden edustajien välillä onnistui hyvin, jonka ansiosta case-työskentelyssä päästiin haluttuun päämäärään.

Case-työskentelyssä edettiin projektisuunnitelman mukaisesti, ja projektisuunnitelmaan tehty alustava aikataulu piti paikkansa melko hyvin. Projektin työmäärä vastasi ennakkoodotuksia, eikä se aiheuttanut oletettua enempää työtä ryhmälle.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus "Oppimista koko casen ajan"

Projektin tavoitteena oli selvittää sähköisen rahtikirjan käyttöönottamisen mahdollisuutta asiakasyrityksen toiveiden

perusteella. Tästä tehtävänannosta alkoi oppimisprosessi, joka jatkui aina tämän blogin kirjoittamiseen asti: yrityksen toimiala oli meille uusi, ja vaikka sähköinen rahtikirja oli teoriassa tuttu, olivat sen käyttöönoton haasteet meille yllättäviä.

Tiedollisen oppimisen lisäksi työskentelystä jäi käteen myös hieman masentavakin valaistuminen sen suhteen, että koulusta saaduilla opeilla ei vielä pitkälle pötkitä. Tulevaisuudessa on osattava hankkia ja soveltaa tietoa kunkin asiakasyrityksen tarpeisiin. Tämä projekti ja case opettivat meille ryhmäläisille sen, että mahdottomaltakin tuntuva tehtävä

voidaan saada suoritettua, kun siihen vain uskaltaa ryhtyä.

Suurimpina kehityksen kohteina projektista jäivät muun muassa ajatus siitä, että ryhmän vetäjän rooli tulee ottaa alusta alkaen tosissaan. Aktiivisemmalla patistelulla olisi valmistautuminen tapahtunut pienemmällä paniikilla, kun työtä olisi tullut tehtyä aktiivisemmin myös tapaamisten välillä. Yllättävän vaikeaa oli myös yhdistää normaali viikoittainen koulutyö tämänkaltaisen projektiluontoisen casen kanssa. Kaiken kaikkiaan voimme kuitenkin olla ylpeitä projektin lopputuloksesta, joka vastasi alussa asetettuja tavoitteita.

DASHBOARD JOHDON RAPORTOINTIIN

Jukka Sirkiä, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu

Kuvaus

CASE 17. Casen aiheena oli yhden A4-kokoisen raportin (Dashboard) tuottaminen johdolle toiminnan seuraamiseen. Case lähti liikkeelle tilanteesta, jossa yrityksen tietojärjestelmät tuottavat liikaa seurattavaa, eikä yrityksen johdolla ole aikaa käydä läpi kaikkea materiaalia. Johtamisen tueksi haluttiin tiivis raportti, jossa olisi liiketoiminnan johtamisen kannalta keskeisimmät asiat ja kriittisimmät suorituskykymittarit. Projektin lähtökohtainen ajatus oli tuottaa esimerkki tällaisesta raportista.

Tavoitteena oli myös yhdistää ja selkeyttää tietojärjestelmiä raportointia varten ja pyrkiä löytämään oikeat ja olennaiset mittarit raportointiin. Alkuajatuksena oli, että Dashboardissa olisi viisi kriittisintä mittaria näkyvillä grafiikoineen ja tilaa kirjata omia huomioita.

Tavoite jaettiin kolmeen tekemisen osaan. Ensinnäkin tunnistettiin

keskeisimmät seurattavat asiat. Toiseksi selvitettiin, mistä tarvittava data saadaan ulos ja miten se saadaan siirrettyä hyödynnettävässä muodossa eteenpäin esimerkiksi Exceliin. Kolmanneksi suunniteltiin järkevä esitysmuoto lopulliselle raportille. Asiakasyrityksellä on paljon dataa käytettävissä, mutta sitä ei seurata tehokkaasti. Mitkä ovat kriittisimmät mittarit ja miten ne saadaan näkyville?

Toteutus

Työryhmän työskentelyä ohjasivat viikoittaiset tai erikseen sovituin aikaväleihin pidettävät tapaamiset, joissa projektin vaiheita työstettiin eteenpäin. Työryhmä piti yhteyttä pääasiassa Facebookilla. Projektin vaiheiden etenemistä ja tuloksia seurattiin ennalta sovituissa koko kehittämistiimin yhteisissä palaverissa.

Projektin alkuvaiheessa mallinnettiin prosessikaavio yrityksen tietojärjestelmistä ja tiedon kulusta lähtien tilausten vastaanotosta,

varastolaskennasta, ostolaskujen kierrosta, kassajärjestelmästä kirjanpitoon, raportointiin sekä budjetointiin ja sisäiseen laskentaan.

Noin puolessa välissä projektia päätettiin, että projektin tavoitteita ja suuntaa muutetaan. Tietoja Dashboard-tyyppisen raportin hahmottelemista varten oli hankala saada, eikä raporttia haluttu hahmotella testidatalla. Asiakasyritys kiinnostui myynnin ennustamisesta ruplan kurssivaihtelulla. Yritys antoi projektiryhmän käyttöön myyntidataa vuosilta 2013 - 2017.

Ensimmäiseksi datasta poistettiin kausiluonteisuus. Ruplan kurssihistoria haettiin valuuttakurssihistoriaa tarjoavalta sivulta. Tehtiin regressioanalyysi, jonka tuloksista tehtiin yksinkertainen myyntiennustemalli, joka ennustaa vuoden 2017 myyntiä pankin antamien valuuttakurssiennusteiden perusteella.

Ennustemallissa myyntiä ennustetaan kausiluonteisuuden ja ruplan kurssin kehityksen perusteella. Myyntiennusteen mallissa "ei kausiluonteiselle" myynnille ja ruplan kurssille on tehty

regressio, jotka korreloivat merkittävästi. Lopulta ei kausiluonteinen myynti on ennustettu mallissa ja lopuksi kausiluonteisuus on lisätty takaisin.

Projektin tuotokset olivat kaikkiaan sekä yrityksen että tilitoimiston näkökulmasta kehitystä palvelevia. Projektiryhmä sai kiitoksia ja hyvää palautetta tuotoksistaan.

Työskentely

Case työskentelyä hankaloitti jonkin verran tiimin jäsenten kiireinen aikataulu projektin ulkopuolella. Myös projektiryhmän kokoonpanossa tapahtui muutoksia projektin aikana. Yksi projektihenkilö liittyi projektiin vielä alkupalaverien jälkeen, ja jätti projektin kesken vähän puolivälin jälkeen. Projektin loppupuolella työskentelyn tehokkuus laski merkittävästi kahden jäljelle jääneen jäsenen kiireiden vuoksi. Loppujen lopuksi kaikki vaaditut tehtävät saatiin kuitenkin suoritettua ja dokumentit palautettua.

Projektissa saavutettiin alkuperäisestä ideasta poikkeavia tuloksia, sillä alkuperäinen idea katsottiin olevan hankala toteuttaa ilman riittävää dataa. Projekti

ohjattiinkin toisille raiteille, osittain myös yrityksen toimesta. Lopulta yritykselle tehtiin regressioanalyysi ja myyntiennustemalli perustuen ruplan kurssivaihteluihin vuodelle 2017.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus ”Digitalous pureutuu datan hyödyntämiseen”

Mitä mittareita yrityksen johto seuraa kuukausittain, viikoittain tai päivittäin? Voiko digitalous tehdä strategisesta johtamisesta reaktiokykyisempää? Näitä kysymyksiä tiimimme lähti pohtimaan yhdessä tilitoimiston, asiakasyrityksen ja ohjaavan opettajan kanssa.

Projektin tavoitteena oli hahmotella yhden A4-paperin laajuinen raportti

yrityksen johdolle päätöksenteon tueksi. Lähdimme liikkeelle yrityksen tietovirtojen selvittämisestä, mitä dataa yrityksellä on käytettävissä ja miten sitä tällä hetkellä hyödynnetään. Sen jälkeen lähdimme työpalaverien ohjeistuksella hakemaan suuntaa siihen, miten dataa voitaisiin soveltaa uusilla tavoilla. Lopuksi näytimme mitä tiimimme saa datasta irti.

Oli hienoa päästä miettimään keinoja datan tehokkaampaan hyödyntämiseen. Haluamme kiittää yrityksiä ja opettajia mukaansatempaavasta projektista ja hyvästä yhteistyöstä. Projekti oli meille todella opettavainen, toivottavasti se oli sitä myös kaikille muille osallistujille.

REITTIKOHTAINEN KUSTANNUSLASKENTA

Marianne Viinikainen, lehtori, Saimaan ammattikorkeakoulu
Antti Ylä-Kujala, nuorempi tutkija, Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Kuvaus

CASE 18. Casen aineena oli reitti- ja asiakaskohtaisten kustannusten ja tuloksen selvitys. Asiakasyritys voi casen tietojen pohjalta suunnitella suoritteidensa hinnoittelua paremmin ja tarkoituksena olisi lisätä yrityksen neuvotteluvoimaa hintaneuvotteluissa isoimpien asiakkaidensa kanssa. Casen toteutuksella tavoiteltiin tarkempaa ymmärrystä kohdeyrityksen kustannusten kohdistamisesta asiakkaille

Asiakasyrityksessä oli halu kehittää omaa toimintaa ja ymmärtää sitä paremmin. Myös taloudellinen motiivi oli yksi syy aloittaa projekti. Casessa haettiin vastauksia kohdeyrityksen kustannusten jaotteluun sekä niiden oikeanlaiseen kohdistamiseen asiakkaille.

Toteutus

Case-osuuden ratkaisu alkoi ensimmäisen työpalaverin jälkeen. Ensimmäisenä vaiheena tehtiin prosessikuvaus yrityksen eri

järjestelmistä. Prosessikuvauksen tarkoituksena oli luoda selkeä ja yhtenäinen kuva yrityksen käytössä olevista järjestelmistä ja niiden välillä liikkuvasta informaatiosta.

Prosessikuvaus luotiin työpalaverissa tehtyjen muistiinpanojen pohjalta ja koko ryhmä osallistui kuvauksen luomiseen. Prosessikuvausten laadinnassa huomattiin, että informaation kulku asiakasyrityksen ja tilitoimiston välillä oli hyvin pirstaloitunutta. Tietoa syötettiin useaan paikkaan ja siirrettiin eri ohjelmien välillä.

Projektikuvauksen jälkeen siirryttiin varsinaisen case-tehtävän työstämiseen, tavoitteena oli saada selville asiakasyrityksen reittikohtaisia kustannuksia ja sitä kautta kuukausittainen asiakastulos. Case-osuuden työstäminen jaettiin useampaan vaiheeseen.

Ensimmäisessä vaiheessa kustannukset luokiteltiin. Luokittelu tehtiin suoraan tuloslaskelman pohjalta. Kustannusten luokittelu oli

tärkeää jatkon kannalta, mutta se auttoi myös ryhmää ymmärtämään kustannuksia paremmin.

Kun kustannukset olivat luokiteltu, ne ryhmiteltiin sopiviin ryhmiin. Tavoitteena oli, että yhdessä ryhmässä olisi vain yhden luokituksen kustannuksia, mutta tämä todettiin myöhemmässä vaiheessa turhan tarkaksi esitysmuodoksi.

Kun kustannukset olivat ryhmitelty, aloitettiin laskentamallin ideointi ja hahmottelu. Malliin luotiin usealle kustannusryhmälle useita vaihtoehtoisia laskentatapoja, joita esiteltiin niin asiakasyritykselle kuin vastuuopettajalle. Näiden kommenttien ja käytyjen keskustelujen perusteella malliin valittiin viimeisimmät laskutavat.

Viimeisessä vaiheessa mallin sisältöä hiottiin ja ulkonäköä paranneltiin, jotta malli olisi mahdollisimman helppokäyttöinen. Excel-mallista poistettiin ylimääräiset välilehdet ja jäljelle jätettiin ainoastaan syöttösivu, laskentasivu, sekä kustannusryhmät sivu.

Case-työn lopputuloksena muodostui Excel-laskentamalli,

jonka avulla asiakasyritys pystyy laskemaan syntyneet kustannukset ja kohdistamaan ne yksittäisille asiakkaille. Alkuperäisenä tavoitteena oli selvittää asiakasyrityksen kuukausittainen asiakastulos, mutta tästä hieman poikettiin projektin aikana. Case-ryhmä ei kiinnittänyt huomiota tulopuoleen, vaan keskittyi ainoastaan kustannuspuoleen. Näin ollen lopputulos ei varsinaisesti ole asiakastulos, vaan ennemminkin logiikka, jolla reittikohtaiset ja täten myös asiakaskohtaiset kustannukset voidaan määrittää. Tähän muutokseen päädyttiin yhdessä asiakasyrityksen kanssa.

Case työskentelyn lopputuloksena syntynyttä laskentamallia voidaan pitää onnistuneena ja hyödyllisenä case-yrityksen kannalta. Malli jaottelee kustannukset toisaalta hyvin selkeästi, mutta kuitenkin melko karkealla tasolla. Mikäli mallista haluttaisiin parempi, olisi malli tehtävä esimerkiksi toimintolaskentaa hyväksikäyttäen, mikä tarjoaa kustannusten kohdistamiseen huomattavasti tarkemmat menetelmät kuin nyt käytetty lisäyslaskenta.

Case-aiheen ehdoton plussa oli, että case-yrityksellä oli koko ajan hyvin selvät mielipiteet siitä, mitä he mallilta haluavat. Tämä helpotti tiimin työskentelyä, koska päämäärä oli koko ajan selkeä.

Tämä case on varmasti tärkeä jokaiselle, joka siihen osallistui. Parhaan hyödyn tästä sai kohdeyritys eli asiakasyritys, jolle tämä projekti toteutettiin. Koko projekti oli tärkeä oppimisen kannalta myös opiskelijoille, jotka sen suorittivat.

Työskentely

Tiimin työskentely tapahtui pääsääntöisesti yhteisissä tapaamisissa, joissa kaikki opiskelijat osallistuivat työskentelyyn. Näin työn edetessä oli kaikkien helppo pysyä työssä mukana. Asiantuntijaopettaja osallistui tapaamisiin tarvittaessa ja neuvoi ongelmakohtista eteenpäin. Tiiminvetäjä vastasi palaverien ja tapaamisien toteutumisesta ja yhteydenpidosta tiimin ja case-yrityksen välillä.

Työskentely tiimissä onnistui hienosti. Työskentelyyn oli valikoitunut eri pääaineiden opiskelijoita, josta oli hyötyä. Kaikki

osallistuivat työskentelyyn ja tukivat omalla osaamisalueellaan projektin toteuttamista onnistuneesti aikataulussa. Työmäärä ja sisältö ei vastannut tiimin odotuksia, sillä alussa tiimillä ei ollut juurikaan käsitystä, mitä projektissa tehdään eikä kokemusta vastaavista projekteista. Tiimi odotti työmäärän vastaavan noin kahden opintopisteen työtä, mutta työmäärä ylittyi tästä. Case selventyi tiimille projektin edetessä vastuunopettajan ohjatessa tiimiä oikeaan suuntaan.

Samalla myös opiskelijoille hahmottui, mitä projekti sisältää ja millaiset tulokset tiimiltä vaaditaan. Kokonaisuudessaan tiimi toimi hyvin, vaikka ennakkotilanne aikataulujen yhteensovittamisesta vaikutti kohtuullisen haastavalle, mutta noin puolen vuoden ajanjakso auttoi suoriutumaan aikataulullisista haasteista. Lisäksi ennalta aikataulutettu ohjelma ja palaverit helpottivat työn jakautumista tasaisesti.

Casessa päädyttiin kuukausikohtaisen tuloksen sijaan selvittämään reittikohtainen kustannus yhteisymmärryksessä asiakasyrityksen kanssa. Muilta osin

pysyttiin projektisuunnitelmassa, joka auttoi merkittävästi pilkkomaan työtä osiin ja saavuttamaan tavoitellun asiakaskohtaisen kustannuksen. Asiakaskohtaisen kustannuksen lisäksi tehtiin prosessikaavio, joka tuki kokonaiskuvan hahmottamista.

Opiskelijoiden blogi-kirjoitus ”Case kokonaiskustannus”

Nyt kun reilu 5 kuukautta kestänyt projekti on saatu päätökseen, voimme tiimin osalta olla erittäin tyytyväisiä lopputulokseen. Tiimimme projektin aihe oli selvittää asiakasyrityksen todelliset asiakaskustannukset, koska niistä ei ollut kovinkaan tarkkaa kuvaa. Projekti voidaan jakaa muutamaaan vaiheeseen, jotka olivat järjestelmien prosessikuvaus, kustannusten luokittelu, kustannusten ryhmittely ja kustannusmallin rakentaminen. Lopputuloksena syntyi Excel-pohjainen kustannusmalli asiakasyrityksen käyttöön. Kuten jo sanottu ryhmä oli tyytyväinen tulokseen, mutta mikä tärkeintä niin myös asiakasyritys vaikutti erittäin tyytyväiseltä lopputulokseen.

Työskentely monialaisessa ryhmässä oli kaikille ryhmäläisille

uusi kokemus, mutta voitaneen todeta, että tämä oli ehdottomasti vahvuus ennemmin kuin heikkous. Ryhmä koostui kahdesta yliopisto-opiskelijasta (kauppatieteet ja tuotantotalous), sekä kahdesta ammattikorkeakouluopiskelijasta (liiketalous). Lisäksi tukenamme oli yliopistolta nuorempi tutkija. Projektista täytynee todeta, että organisaatiossamme on päteviä opiskelijoita ja henkilökuntaa vastaamaan liike-elämän koveneviin tarpeisiin.

Lisäksi on todettava, että työskentely oikean yrityksen ja aidon ongelman parissa antaa täysin uutta energiaa projektien suorittamiseen. Vaikka yleisesti kursseilla olevat caset pääosin ovatkin erinomaisia, tuo aidot tilanteet täysin uutta syvyyttä ja motivaatiota tekemiseen. Yritysyhteistyöstä siis hyötyvät niin yritykset kuin opiskelijatkin, jotka saavat hyvää kokemusta aidoista ongelmista ja niiden ratkaisemisesta. Myöskään vuorovaikutustaitojen kehittymistä ei voi väheksyä. Lisäksi projekti tuki opiskelijoiden integroitumista työmarkkinoihin. Kokonaisuudessaan projekti oli mielestämme erittäin onnistunut ja opettavainen!

LIITE 1. CASE-TYÖSKENTELEYYN OSALLISTUNEET

Tilitoimistot

Heidi Timperi	Azets Insight
Kristiina Timperi	Azets Insight
Jarkko Ojala	Bonum / Roslund § Roslund
Antti Peltonen	Bonum / Roslund § Roslund
Janne Smal	Etelä-Karjalan Tili ja Isännöinti
Päivi Kosonen	Parikkalan TiliPiika
Antero Parkkonen	Protalous
Colleen Rains	Protalous
Marja-Liisa Vasara	Protalous
Aija Ovaska	Rantalainen & Talsi
Susanna Sinersalmi	Rantalainen & Talsi
Heidi Jukola	Rantalainen
Marja Mustapää	Rantalainen
Eija Pajunen	Rantalainen
Tuuli Vainio	Rantalainen
Pirkko Kosonen	SAITA
Valtteri Vuorela	SAITA
Jukka Rätty	Talousverkko

Asiakasyritykset

Martti Tepponen	Disas Fish
Heini Paajanen	Hilpanmäen Fasaanitila
Jari Pulkkinen	Japu Rakenne

Jukka Hämäläinen	Koitsan Pito ja Palvelu
Sirpa Tolvanen	Koitsan Pito ja Palvelu
Jenny Nissinen	Kuljetus- ja kuormausliike Nissinen
Leena Nissinen	Kuljetus- ja kuormausliike Nissinen
Petri Kuukka	Lappeenrannan Asuntopalvelu
Jari Iskanius	Lappeenrannan kaupunki
Juuso Mikkonen	Lappeenrannan kaupunki
Tero Eskola	Mevea
Jari Joutsen	MJ Optima-Sport
Annukka Tihveräinen	Multicom Software
Heikki Isotalus	Observis
Tommi Kainulainen	Observis
Kirsi Iljin	Neste Ruokolahti
Jussi Rinnevalli	Stressfield
Auli Pellinen	VP-Kuljetus
Arto Piiparinen	VP-Kuljetus

Lisäksi yksi henkilö, jonka nimeä ja yritystä ei ole lupa julkistaa

Asiantuntijaopettajat

Tiina Sinkkonen	LUT	Saara Heikkonen	Saimaan amk
Helena Sjögren	LUT	Teija Launiainen	Saimaan amk
Pasi Syrjä	LUT	Tarja Muikku	Saimaan amk
Antero Tervonen	LUT	Heikki Sintonen	Saimaan amk
Leena Tynnenen	LUT	Jukka Sirkiä	Saimaan amk
Antti Ylä-Kujala	LUT	Marianne Viinikainen	Saimaan amk

Opiskelijat

Jere Aksola	LUT	Henna Kaitainen	Saimaan amk
Manja Elfving	LUT	Arttu Karjalainen	Saimaan amk
Emmi Hasu	LUT	Aleksi Karppanen	Saimaan amk
Iida Herttuainen	LUT	Aleksi Kinnunen	Saimaan amk
Pirita Härkönen	LUT	Sohvi Korjus	Saimaan amk
Mari Koponen	LUT	Konsta Koskimies	Saimaan amk
Olli Lehtisalo	LUT	Nina Laine	Saimaan amk
Jesse Leino	LUT	Eveliina Lampainen	Saimaan amk
Emmi Mahlamäki	LUT	Venla Liang	Saimaan amk
Matti Rissanen	LUT	Sami Manninen	Saimaan amk
Niko Silonsaari	LUT	Juho Niinimäki	Saimaan amk
Hanna Suhonen	LUT	Seija Pakkanen	Saimaan amk
Joni Takku	LUT	Teemu Pohjonen	Saimaan amk
Jenni Timonen	LUT	Juhani Pukkala	Saimaan amk
Juho Värjä	LUT	Nelli Rapeli	Saimaan amk
Emmi-Ala-Ojala	Saimaan amk	Harri Renkonen	Saimaan amk
Lauri Haltsonen	Saimaan amk	Marjaana Suokas	Saimaan amk
Sanna Hartikainen	Saimaan amk	Mayya Suutari	Saimaan amk
Noora Heikkilä	Saimaan amk	Niklas Tamper	Saimaan amk
Jani Hulkkonen	Saimaan amk	Enni Tirkkonen	Saimaan amk
Rita Huttunen	Saimaan amk	Eetu Toivola	Saimaan amk
Miika Hämäläinen	Saimaan amk	Tuuli Welling	Saimaan amk
Sanni-Mari Kaipia	Saimaan amk		

